

ΚΛΕΙΩ

Τόμος Ε.
ΑΡΙΘΜ. 6 (102.)

Συνδρομή, αρχομένη από 1. Ιανουαρίου και 1. Ιουλίου έκαστου έτους, έξέμηνος μόνον
και προπληρωτικά: Πενταχού φράγκα. χρ. 10 ή μάρα. 8.

ΕΤΟΣ Ε.
τῆ 15/27. Μαρτίου 1889.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΑΪΤ.

Ο John Bright, υἱός πλουσίου εργοστασιάρχου βαμβακίνων υφασμάτων, ἐγεννήθη τῆ 16 νοεμβρίου 1811 ἐν Green Bank παρά τῷ Rochdale (ἐν Lancastershire). Αὐξήθη ἐν τῷ μέσῳ ἀρχαίας οἰκογενείας ἀνηκούσης εἰς τὴν φιλικὴν κοινότητα τῶν Κουάκέρων, καὶ αὐτὸς δὲ ὡς Κουάκερος ἀνατραφεὶς ἐν Ackworth, εἰσῆλθε δεκαπενταετῆς τὴν ἡλικίαν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ πατρὸς του, ἵνα μνηθῆ εἰς τὰ μυστήρια τοῦ ἐμπορικοῦ κλάδου, εἰς ὃν ἀνήκε τὸ πατρικὸν ἐργοστάσιον. Κατανοήσας αὐτὰ ταχέως, προήγαγε μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τὸ κατὰστημα εἰς μεγίστην ἀκμὴν. Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐδείκνυεν ἐξόχτατον νοῦν καὶ ὑγιᾶ κρίσιν ἐν τοῖς πολιτικοῖς πράγμασιν, ἠγόρευε δημοσίᾳ ὑπὲρ τῆς τότε ἐν Ἀγγλίᾳ τὰ πάντα συμπαραστροφίης μεταρρυθμιστικῆς κινήσεως, ἐσπούδασε μετὰ ζήλου τὸ πολίτευμα τῆς Ἀγγλίας, ἰδίᾳ δὲ τὰ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, ἐκτῆσατο ἱκανὴν φήμην ὡς ῥήτωρ καὶ παρεδόθη μετὰ τοῦ χαρακτηρίζοντος αὐτὸν φλογε-

ρωτάτου ζήλου εἰς τὴν μεταρρυθμιστικὴν κίνησιν ὑπὲρ τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου, θεωρῶν τὸ ἐπικρατοῦν προστατευτικὸν σύστημα ὡς τὸ κινδυνωδέστατον κώλυμα τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτος. Ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ συνητήθη, ὡς εἶκος, μετὰ τοῦ Ριχάρδου Κόβδεν, τοῦ διοργανωτοῦ τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου, μεθ' οὗ συνεδέθη διὰ στενοτάτης καὶ ἀρρήκτου φιλίας.

Ο Bright ἀμα ἐπανακάμφας ἐκ τοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Παλαιστίνην ταξιδίου του τῷ 1835, ἤρξατο ἐν Rochdale νὰ ἀναπτύσῃ δημοσίᾳ τὰς περὶ τοῦ ἐμπορίου ἰδέας του καὶ τὰ πολιτικὰ του φρονήματα καὶ ἀνεδείχθη, μετὰ τοῦ Κόβδεν καὶ τοῦ Villiers, ὁ περιφανέστατος καὶ θερμουργότατος ὑπέρμαχος τῆς τοῦ ἐμπορίου ἐλευθερίας. Καταλιπὼν τοῖς ἑαυτοῦ οἰκείοις τὴν διοίκησιν τοῦ πατρῷου ἐργοστασίου, ἐπεδόθη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐμβριδῆ σπουδὴν τῶν κοινωνικῶν ζητημάτων, περιηγούμενος δὲ τὰ διάφορα μέρη τῆς Ἀγγλίας συνέλεγεν ὁσημέραι κλεινοὺς ὁπαδοὺς τῶν ἑαυτοῦ φρονημάτων. Δια

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΑΪΤ.

† 15/27. Μαρτίου.

των εξόντων αὐτοῦ ἡθροικῶν ἀρετῶν καὶ προσημασμάτων, διὰ τῆς οὐρανόθεν καὶ πειστικότητος αὐτοῦ λογικῆς καὶ τῶν ἀκαμάτων αὐτοῦ ὁγῶνων ὑπὲρ τῆς κοινῆς τοῦ λαοῦ εὐημερίας συμπάρεσε τὰ πλήθη καὶ ἐγένετο ἡ ἐλπίς αὐτῶν. Καὶ ἡγήθη μὲν κατὰ ἀπρίλιον τοῦ 1843 ἐν ταῖς κοινοβουλευτικαῖς ἐκλογαῖς ἐν Durham, ἐπιτυχῶν ὅμως αὐτόθεν κατὰ βούλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους κατήνεγκεν ἰσχυρότατον κτύπημα κατὰ τῶν ὑπερμάχων τοῦ προστατευτικοῦ συστήματος, ἔκτοτε δὲ, ὑπὸ τῶν φίλων τοῦ ὑποστηριζόμενος, ὄθει ὁσημέραι σφοδρότερον εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου τὸν ὑπουργὸν Sir Robert Peel, ὃν ἐπὶ τέλος καταρτίωσε νὰ συγκαταλέξῃ μεταξὺ τῶν ὁπαδῶν του. Τὸ 1847 ἐνήργησε μετὰ τοῦ Κόβδεν, τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς καλουμένης σχολῆς τοῦ Manchester, ὑπὲρ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου εἰς Ἰρλανδίαν, ὑπὲρ βελτιώσεως τῆς τύχης τῶν Ἰνδιῶν, ὑπὲρ μεταρρυθμίσεως τῶν οἰκονομικῶν, ὑπὲρ χειραφετήσεως τῶν Ἰουδαίων, ὑπὲρ τοῦ περιορισμοῦ τῶν πολεμικῶν ἐξοπλισμῶν καὶ τῶν διὰ τὰ στρατιωτικὰ δαπανῶν. Ὡς μέγας βιομήχανος ἀφ' ἑνὸς καὶ ὡς Κουάκερος ἀφ' ἑτέρου, ὁ Bright ἦτο ἐχθρὸς παντὸς πολέμου καὶ ἡγάπα, ὅπως ὁ Κόβδεν, τὴν εἰρηνοφιλον πολιτικὴν. Διὰ τοῦτο ἐνήργησε πάσαις δυνάμεσι κατὰ τῆς συμμετοχῆς τῆς Ἀγγλίας εἰς τὸν Κρμαϊκὸν πόλεμον, ἐπετέθη σφοδρότατα κατὰ τοῦ Palmerston καὶ τοῦ Graham, ἐδυσίασεν ὅλην αὐτοῦ τὴν δημοτικότητα μένων πιστὸς εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ πεποιθήσεις του, καὶ οὐδόλως ἐταράχθη μαθὼν ὅτι ἡ εἰκὼν αὐτοῦ ἐκόνη ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐν Manchester τῷ 1854. Μετ' οὐ πολὺ ἔσχε τὴν ἱκανοποίησιν, ὅτι ἡ εἰρηνοφιλος μερὶς ἐν τῇ βουλῇ τῶν κοινοτήτων, ἡ συνισταμένη τῶς ἐξ αὐτοῦ μόνου καὶ ἐκ τοῦ Κόβδεν, ἠξήθη σημαντικῶς. Ὁ Disraeli ἐθεώρει τὸν Bright καὶ τὸν Γλάδστονα ὡς τοὺς δεινοτάτους ῥήτορας τῆς κάτω βουλῆς καὶ συγχρόνως ὡς τοὺς ἀρίστους χαρακτήρας· τῷ 1855 ἔλεγε πρὸς

τὸν κόμητα Vitzthum: „ὁ Bright εἶνε ἐνίοτε σκαῖος εἰς τὰς κινήσεις του, ἀλλ' ἡ εὐγλωττία του ἔχει μεγάλην δύναμιν. Δὲν ἔχει τὴν λεπτότητα τοῦ Κόβδεν, ἀλλ' ἔχει πολλῶν μείζονα ἐνέργειαν καὶ δραστικότητα.“ Τὸ 1869 εἰσῆλθεν ὁ Bright ὡς ὑπουργὸς τοῦ ἐμπορίου εἰς τὸ ὑπουργεῖον Γλάδστονος, ἀλλ' ἔνεκα τῆς μεγάλης ἐξασθενώσεως τῆς ἀνεκαθεν ἐπισηλοῦς ὑγείας του ἠναγκάσθη ν' ἀποχωρήσῃ πάλιν τῇ 20 δεκεμβρίου 1870.

Τοῦ Bright αἱ διηγεῖς προσπάθειαι ἔτεινον πολλῶν μᾶλλον εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς ἐσωτερικῆς εὐημερίας καὶ ἀναπτύξεως τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἢ εἰς τὴν τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῆς θέσεως, ὡς μεγάλης δυνάμεως, μεταξὺ τῶν κρατῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ κόσμου. Ἀπὸ τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1873 μέχρι τῆς 17 φεβρουαρίου 1874 ἦτο ὁ Bright ἐν τῷ ὑπουργεῖῳ τοῦ Γλάδστονος καγκελλάριος τοῦ δουκάτου Lancaster. Τὸ 1878 κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἀποτρέψῃ τὸν κίνδυνον τοῦ πολέμου καὶ κατὰ ἀπρίλιον τοῦ 1880 εἰσῆλθε πάλιν ὡς ἀρχιγραμματεὺς τοῦ Λάγκαστερ εἰς τὸ ὑπουργεῖον Γλάδστονος, ὅπως λάβῃ ἐνεργότατον μέρος εἰς τὰς διαπραγματεύσεις περὶ τῆς λύσεως τοῦ Ἰρλανδικοῦ ζητήματος. Διαμαρτυρούμενος κατὰ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς ἀπεχώρησεν ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῇ 15 Ἰουλίου 1882 συνεπεία τοῦ κανονοβολισμοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἐν ἔτει 1883 ἐγένετο πρότασις τῆς πανεπιστημίου τῆς Γλασγῶβης.

Ὅτε κατὰ ἀπρίλιον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἡ εὐγνωμοῦσα πατρὶς ἀνήγειρεν αὐτῷ, ὡς τῷ ἀποστόλῳ τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου, ζῶντι ἐτι μνημεῖον ἐν τῇ πόλει Birmingham, ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας τοῦ σπουδαίου τούτου ἀνδρὸς ἦτο λίαν ἐπισημὴ καὶ προσεδοκᾶτο ὁ προσεχὴς αὐτοῦ θάνατος, ὅστις καὶ ἐπῆλθε τῇ 27 μαρτίου 1889 ἐν τῇ πόλει One Ash (Rochdale).

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑ

ὑπὸ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ.

Ὅσοι καὶ ἂν ἀπεσβέσθησαν ἀπὸ τῆς μνήμης τινὸς αἱ περὶ τῆς Αἰγύπτου ἐντυπώσεις τοῦ Σχολείου, ὅς κατὰ τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἰδίως τῇ ἱερᾷ, ἀνεγίνωσκε, δὲν εἶνε δυνατὸν ἢ νὰ ἐπανεέλθωσιν αὐταὶ εἰς τὸν νοῦν του, καθ' ἣν στιγμὴν πλησιάζει τὸ ἔδαφος, ὅπερ διαβρέχει ὁ χρυσορροῦς Νεῖλος. Ὁ Φαραὼ καὶ ὁ Μωϋσῆς, αἱ δέκα τῆς Αἰγύπτου πληγαὶ καὶ ἡ ἐξοδος τῶν Ἑβραίων, ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ σύζυγος τοῦ Πετερρῆ, ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ ναὸς τοῦ Ἄμμωνος, ὁ Σπαρτιάτης Κλεομένης καὶ ὁ τραγικὸς αὐτοῦ θάνατος, ἡ Κλεοπάτρα καὶ ὁ Ἀντώνιος, ὁ Πομπήιος δολοφονούμενος καὶ ὁ Κάϊσαρ εἰσερχόμενος νικητῆς καὶ τροπαιοῦχος, ἡ παρθένος Μαρία, φεύγουσα μετὰ τοῦ Ἰησοῦ εἰς Αἴγυπτον, ὁ μέγας Ἀθανάσιος καὶ ἡ Ἰπατία, ἡ Ἀλεξανδρινὴ Σχολὴ καὶ ἡ πυρπόλησις τῆς μεγάλης βιβλιοθήκης, ὁ Ναπολέων καὶ οἱ Μωμελοῦχοι, ὅλα ταῦτα τὰ μεγάλα ἱστορικὰ γεγονότα, ὧν θεάτρον ὑπῆρξεν ἡ Αἴγυπτος, ὁμοῦ μετ' ἄλλων ἐπανερχονται εἰς τὸν νοῦν του, σχηματίζουσιν ἐν αὐτῷ νῆμα ἀναμνήσεων ἱστορικῶν, ἐν αἷς διαλάμπει ἅπας ὁ ἀρχαῖος κόσμος, καὶ γεννῶσιν ἐν τῇ ψυχῇ του ἰδιόρρυθμόν τι αἰσθημα. Οὕτω ὁ ταξιδιωτῆς σὺν τῷ ὁδοιπορικῷ σάκκῳ του φέρει καὶ ἕτερον τοιοῦτον ἐν τῇ κεφαλῇ του, γέροντα ἱστορικῶν παραδόσεων, ἐκτὸς ἂν μετὰ τῆς ἱστορίας εἰς οὐδεμίαν σχε-

σιν εὐρίσκεται. Τὸ ἔδαφος τῆς Αἰγύπτου, ἡ κάλλιον εἰπεῖν, τὸ δέλτα τοῦ Νεῖλου, εἶνε λίαν χαμηλὸν καὶ μόλις διακρίνει αὐτὸ εἰς πλέων ταξιδιωτῆς, ἀφοῦ τὸ πλοῖον φθάσῃ σχεδὸν πρὸ τοῦ λιμένος τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἡ ἐν τῷ εὐρυχώρῳ τούτῳ λιμένι κίνησις, τὰ εἰσπλέοντα καὶ ἐκπλέοντα καθ' ἐκάστην ἀτμόπλοια καὶ ἱστοφόρα πλοῖα, τὰ ἡγκυροβλημένα τοιαῦτα, ἄντα ἀριθμοῦνται κατὰ πολλὰς δεκάδας, αἱ ἐν τῷ Μινετέλ-Μπάσαλ ἀπειροὶ φορτώσεις βαμβακίων καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ τόπου προϊόντων, σοὶ δίδουσιν ἐκ πρώτης ὄψεως εἰκόνα τινὰ τοῦ γιγαντιαίου ἐμπορίου, τοῦ ἐνασκουμένου ἐν τῇ παραλίᾳ αὐτῇ τῆς Ἀφρικῆς πόλεως. Ἀπὸ τοῦ ἀτμοπλοίου οὐδὲν τὸ ἐπαγωγὸν ἔχει ἡ πόλις τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἣν ἠδύνατό τις δι' ὀλίγων νὰ περιγράψῃ ὡς ἐξῆς: Εἶνε αὕτη κατὰ τὰ τρία τέταρτα ἀκάθαρτος καὶ κατὰ τὸ ἐν τέταρτον ὀλιγώτερον τοιαύτη. Ἐκεῖ κατοικοῦσιν οἱ Ἄραβες, ἐδῶ οἱ Ἑβρωπαῖοι ὧν οἱ πλείστοι Ἕλληνας. Ἐκεῖ ὁδοὶ στεναὶ, ῥυπαρὰ καὶ ῥυπαρώτερα Ἀράβων σμήνη· ἐδῶ ὁδοὶ εὐρεῖαι, λιθοστρωτοὶ, πλατεῖαι, οἰκίαι λαμπραὶ, σχετικὴ καθαριότης καὶ μίμησις Ἑβρωπαϊκῆ. Τὸ ἐν μέρος ἐντελῶς Ἀσιατικόν, τὸ ἕτερον Ἑβρωπαϊκόν. Ἀνεξήγητόν τινα δυσάρεστον ὄσμην αἰσθάνεται τις πανταχοῦ, ἐν οἰσθήποτε τῆς πόλεως μερεῖ καὶ ἂν εὐρίσκεται.

Ἡ Ἀγγλικὴ προστασία ὀλίγον φαίνεται. Δύναται τις νὰ εἰπῇ ὅτι ὁ τόπος αὐτοδιοικεῖται. Διοικοῦσιν ὀλίγον οἱ Ἄγγλοι, ὀλίγον οἱ Αἰγύπτιοι, ὀλίγον οἱ Τοῦρκοι διὰ τοῦ Μουχτάρ, καὶ περισσότερον διοικοῦσιν ἑαυτοὺς οἱ κάτοικοι. Οὐδαμοῦ αἰσθάνεται τις τὴν παρουσίαν τῆς Ἑβρουσίας. Ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσιν ἐπικρατεῖ ἡσυχία, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὁμοῦ καὶ τοῖς χωρίοις αἱ παρεκτροπαὶ τῶν κατοίκων δὲν εἶνε σπάνιαι.

Σὺν τῇ ἐπιδρομῇ τῶν Ἑβρωπαϊκῶν καὶ οἱ Ἄραβες μετεβλήθησαν κατὰ τι. Ὁ Ἑβρωπαϊσμός ἤρξατο νὰ ἐπιδρᾷ ἐπ' αὐτῶν. Ἐσχηματίσθη νῦν μία τάξις λογίων, οἵτινες ἐκμανθάνοντες Ἑβρωπαϊκὰς γλώσσας, καταλαμβάνουσι πλείστας σπουδαίας δημοσίας θέσεις. Καὶ αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς τελέσεως παρ' αὐτοῖς θρησκευτικῶν τιμῶν ἑορτῶν καὶ πανηγύρεων καὶ ἄλλων ὁμοίας φύσεως, ἀφορώσων τὸν γάμον, τὴν περιτομὴν, τὸν θρήνον τῶν νεκρῶν, μετεβλήθη ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσι. Δὲν βλέπει τις νῦν συχνά, ὡς ἄλλοτε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς τῆς Ἀλεξανδρείας, τοὺς θρησκομανεῖς ἐκείνους Αἰγυπτίους, οἵτινες, φέροντες ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πράσινον σαρίκι ἠξίουον ὅτι κατήγοντο min bet el Rassul (ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ προφήτου) καὶ διέλυον, ὡς εἰρηνοδίκαι αὐτόκλητοι, τὰς μεταξὺ τῶν πιστῶν ἑριδας καὶ διαφορὰς· σπανίως δὲ γίνεταί θεατῆς τοῦ θρησκευτικοῦ χοροῦ, Zickir ἄραβιστὶ καλουμένου, καθ' ὃν οἱ πιστοὶ ἀπὸ τῆς χειρὸς κρατοῦμενοι σχηματίζουσι κύκλον, ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου ἱσταται εἰς Ἄραβ, ἀόμματος ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον, ὅστις διὰ φωνῆς ἠχηρᾶς καὶ γλυκεῖας φάλλον στίχους τοῦ Κορανίου, συγκινεῖ καὶ ἐνθουσιάζει τοὺς πιστοὺς, οἱ ὅποιοι, κινῶντες κατ' ἀρχὰς τὴν κεφαλὴν καὶ προφέροντες τὸ ὄνομα Ἀλλάχ (Θεὸς), ὠρχοῦντο εἶτα ὡς δαμιονῶντες, ἀλαλάζοντες καὶ πηδῶντες, μέχρις ὅτου ἐξαντλοῦμενοι ἐντελῶς, πίπτουσι κατὰ γῆς ἡμιθανεῖς. Οὐδὲ ἀπολαύει νῦν τῆς ἐν Καίρῳ μεγάλης θρησκευτικῆς ἑορτῆς Mulet el Nebi (τῶν γενεθλίων τοῦ Προφήτου) καθ' ἣν ὁ μέγας τῶν Αἰγυπτίων Σέχας διήρχετο ἐπιπικρὸς ἐπὶ τῶν σωμάτων τῶν πιστῶν, οἵτινες, πρηνεῖς κατακειμένοι, ὑφίσταντο μετὰ καρτερίας τὰ πατήματα τοῦ ἵππου τοῦ Ἁγίου· ἐὰν δὲ τις ἐκ τῶν πατημάτων τοῦ ἵππου ἀπέθνησκεν ἐθεωρεῖτο μάρτυς ὑπὲρ τῆς θρησκείας! Καὶ νῦν ἡ ἀνωτέρω ἑορτὴ τελεῖται, ἀλλ' ὁ ἐπὶ τῶν σωμάτων περίπατος κατηργήθη. Ἡ ἐν τῇ πόλει ὁμοῦ Τάντα τελουμένη κατ' ἔτος ἑορτὴ πρὸς τιμὴν τοῦ πολιοῦχοῦ Ἁγίου Seit el Bedui, τοῦ προστάτου τῶν στεριῶν γυναικῶν, διατηρεῖται εἰσέτι ἀμετάβλητος. Ἐκεῖ συρρέουσιν ἐκ πάσης τῆς Αἰγύπτου αἱ στεῖραι γυναῖκες καὶ πλείσται μὴ τοιαῦται, ὅπως τῇ βοήθειᾳ τοῦ Ἁγίου ἀποκτήσωσι τέκνα. Χιλιάδες γυναικῶν διάγουσιν ὑπὸ σκηνᾶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑορτῆς βίον σκανδαλώδη, ὃν ἔμως καθιστᾷ ἄψογον ἢ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις εὐλαβῆς ἰδέα, ὅτι τὸ τελούμενον προσφέρεται ὡς θυσία ὑπὲρ τοῦ ἐορτάζοντος Ἁγίου. Εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὰ χωρία ἀντιλαμβάνεται τις λεπτομερῶς τὰ κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου τελούμενα, ἄντα ἔχουσι μεγάλην ὁμοιότητα μετὰ τὰ παρὰ τοῖς Βαβυλωνίοις κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους γενόμενα ἐν ὁμοίᾳ περιστάσει.

Ἄλλ' ἐπανελθόμενος εἰς τὸ ἕτερον τῆς πόλεως μέρος, τὸ ὑπὸ τῶν Ἑβρωπαϊκῶν κατοικούμενον. Ἐδῶ λάμπει ὁ Ἕλληνας διὰ τοῦ πλούτου του, διὰ τῆς ἐργασίας του. Εἶνε ὁ ἀριστοκράτης ἐνταυτῷ καὶ ὁ ἐργάτης τοῦ τόπου. Τὸ ἐμπόριον τῆς χώρας διενεργεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ὑφ' Ἑλλήνων. Ὅλας τὰς ἐμπορικὰς τάξεις κατέχει κατὰ μέγα μέρος ὁ Ἕλληνας. Οὗτος εἶνε ἐν μὲν ταῖς μεγαλοπόλεσι τραπεζίτης,

μεγαλέμπορος, ἔμπορος μεσαίας τάξεως, μικρέμπορος, καφεπώλης, οἰνοπώλης, χειρῶναξ, ἐν δὲ ταῖς μικραῖς πόλεσι τῶν ἐπαρχιῶν ὁ σπουδαιότερος ἀγοραστῆς τῶν προϊόντων τῆς χώρας, κάτοχος πειστικῶν μηχανῶν τοῦ βάμβακος, πρῶτος τοῦ τόπου παντοπώλης. Ἄλλα καὶ ἐν ταῖς κώμαις καὶ τοῖς μικροῖς χωρίοις, τοῖς ὑπὸ ὀλίγων οἰκογενειῶν κατοικουμένοις, ὁ Ἕλληνας ἱσταται ἐκεῖ μετὰ τὸ παντοπωλεῖον ἢ οἰνοπωλεῖόν του, μετὰ τὰς γαίας του, ὅς καλλιεργεῖ, ὡς προῦχων τοῦ τέπου καὶ τοικιστῆς τῶν φελάχων, ἢ, κάλλιον εἰπεῖν, ὡς φοβερός αὐτῶν τοκογλόφος. Παντοῦ, ἐν πάσῃ γωνίᾳ Αἰγυπτιακῆς γῆς ἔχει στήσει ὁ Ἕλληνας τὴν φουλεάν του. Καὶ οἱ πλείστοι τῶν ἱατρῶν καὶ δικηγόρων τοῦ τόπου εἰσὶ καὶ οὗτοι Ἕλληνας. Ἐν τισὶ δὲ πόλεσι τῶν ἐπαρχιῶν, ὅπου ὑπάρχουσιν ὑποπροξενεῖα, παρατηρεῖ τις καὶ τοῦτο τὸ ἀπροσδόκητον κατὰ τι, ἱατρὸν ὑποπρόξενον, ὅστις σὺν τῇ ἐκτελέσει τῶν ὑποπροξενικῶν αὐτοῦ καθήκοντων θεραπεύει καὶ τοὺς ἀσθενοῦντας πελάτας του.

Ἄμα ἐξέλεθ' τις εἰς τὴν μεγάλην, ἐπιμήκη πλατεῖαν τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ νομίζει ὅτι εὐρίσκεται ἐν Ἑλληνικῇ χώρᾳ. Αἱ ὁδοὶ, τὰ καφενεῖα καὶ λοιπὰ καταστήματα βριθοῦσιν Ἑλλήνων· πανταχοῦθεν Ἑλληνικὴ φωνὴ πλήττει τὰ ὠτά του.

Βλέπων ἐκ πρώτης ὄψεως ὁ Ἕλληνας παρατηρητῆς τὸν περὶ αὐτοῦ κινούμενον, ἐργαζόμενον δραστηρίως, πλουτοῦντα, θησαυρίζοντα Ἑλληνικὸν τοῦτον κόσμον, δὲν δύναται παρὰ νὰ ἐνθουσιασθῇ καὶ μακαρίσῃ τὴν Ἑλλάδα ὅτι τοιαῦτα τέκνα τρέφει ἐν τῷ ἐξωτερικῷ. Ἄλλ' ὡς ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ ἀπὸ ὑψηλοτέρης ἀπόψεως, Ἑβνικῆς, ἐπισκοπήσῃ τὴν ἀνατροπὴν, ἐκπαιδευτικὴν μέρψωσιν αὐτῶν καὶ σχετίσῃ ταύτην πρὸς τὸν προορισμὸν τῶν Ἑλλήνων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ὁ ἐνθουσιασμός αὐτοῦ ἐλαττοῦται ἐπαισθητῶς, σμικρύνεται κατὰ πολὺ, τῷ ἐπέρχεται δὲ κατὰ νοῦν ἀμέσως ἡ πικρὰ αὐτῆ ἀλήθεια, ὅτι οἱ Ἕλληνας ὡς ἄτομα ἐνεργῶσι, δρῶσι θαυμασίως, ἀλλ' ὡς ὅλον κοινωνικὸν σῶμα οὐδὲν σπουδαῖον πράττουσι κατὰ τὸν εἰρηνικὸν τῆς ἐργασίας χρόνον. Ἀρκοῦνται εἰς τὴν καθ' ἡμέραν ἱκανοποίησιν τῶν ἀτομικῶν συμφερόντων των, περὶ ὧν μοχθοῦσι μετ' ἄκρας δραστηριότητος, κέραν ὁμοῦ τούτων, ὅπου ἄρρονται τὰ ὄρια τοῦ γυνικοῦ καλοῦ, τοῦ συμφέροντος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, δὲν φροντίζουσι, παρὰ μόνον ὅταν πείσῃ αὐτοὺς ἡ ἀνάγκη, ὅταν ἴδωσι προσβαλλομένην εἰς τὰ καίρια τὴν ἐθνικὴν τῶν φιλοτιμίαν. Τότε ἐγείρονται, ἐξαπτομένου τοῦ Ἑθνικοῦ αὐτῶν φρονήματος, ἀλλ' εἶνε πάντοτε ἀργά.

Ἐλλειψιν Ἑλληνικῆς ἀνατροφῆς καὶ γνησίας Ἑλληνικῆς παιδείσεως παρατηρεῖ τις παρὰ τοῖς αὐτόθεν νέοις Ἑλλησι. Ἑβνικὸν γόητρον, Ἑβνικὸς ἐγκωσμός ἀποσβέννεται παρ' αὐτοῖς καθ' ἐκάστην. Ὁ ξενισμός καὶ ἡ ἀπομίμησις παντὸς Ἑβρωπαϊκοῦ, ἰδίως γαλλικοῦ, ὁ σάραξ οὗτος τοῦ κακῶς εἰνοουμένου πολιτισμοῦ, εὐρίσκει ἔδαφος γόνιμον παρὰ ταῖς ἀπαλαῖς αὐτῶν ψυχαῖς, διαστρέφον καὶ δηλητηριάζων τὰ ἦθη αὐτῶν. Ἑλληνικὴ ἀνατροφή καὶ ὑγιὴς ἐκπαίδευσις, ὅπως θεωρεῖται καὶ προφυλάξωσιν αὐτούς, ἐλλείπουσιν ἐντελῶς. Κέντρον Ἑλληνικόν, σπουδαῖον, ὅπου ἠδύνατο νὰ συνέρχωνται οἱ Ἕλληνας καὶ συσκέπτονται περὶ ζητημάτων γυναικῶν, ἀφορώντων ἐν γένει τὴν Ἑλληνικὴν αὐτόθεν παροικίαν, δὲν ὑπάρχει. Μικρὰ τινα σωματεῖα ἐφήμερα κάποτε ἀναφαίνονται, μὴ δυνάμενα νὰ ἐπιτελέσωσι σπουδαῖον τι. Οἱ εἰς ὀγδοήκοντα περίπου χιλιάδας ἀνερχόμενοι Ἕλληνας τῆς Αἰγύπτου, οἱ τοσαῦτα θαύματα προόδου ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἐπιτελοῦντες, οἱ ὡς ἄτομα προκαλοῦντες διὰ τῆς δραστη-

στηριότητα και εφύλαξ των τόν θαυμασμόν παντός παρατηρητοῦ, ὡς ὄλον κοινωνικόν σώμα οὐδεμίαν ἐνότητα ἔχουσιν, οὐδὲν κέντρον ἐνεργείας παρ' αὐτοῖς ὑπάρχει. Τίς δὲ τὸ πιστεύει, καὶ ἐν τούτοις εἶνε ἀληθές, ὅτι ἡ κοινότης Ἀλεξανδρείας, ἢ τσοσάτας χιλιάδας Ἑλλήνων ἀριθμοῦσα καὶ τοσοῦτους ἑκατομμυριοῦχος, δὲν ἔχει τέλειον Ἑλληνικὸν γυμνάσιον κατηρτισμένον, οὐδὲ Ἑλληνικὸν Παρθεναγωγεῖον. Ἡ ἀνωτέρα τάξις τῶν Σχολείων της μέχρι πέρυσι ἦτορ ἡ δευτέρα τοῦ γυμνασίου, ἐφέτος κατώρθωσαν νὰ σχηματισῶσι καὶ τρίτην γυμνασιακὴν τοιαύτην. Τὸ Παρθεναγωγεῖον της ἀτελέστατον. Ὁ Ἑλληνόπαις καὶ ἡ Ἑλληνίς, ἀφοῦ διδασκῶσιν ἐκεῖ ὀλίγα Ἑλληνικά γράμματα, ἀνίκανα νὰ διαμορφώσωσιν Ἑλληνοπρεπῶς τὸ φρόνημα καὶ τὴν ψυχὴν αὐτῶν, μεταβαίνουν εἰς τὰ αὐτόθι γαλλικὰ Σχολεῖα πρὸς ἐμμάθησιν ξένων γλωσσῶν. Ταῦτα δὲν δύνανται παρὰ λίαν ἐπιβλαβῶς νὰ ἐπιδράσωσιν ἐπὶ τοῦ ἤθους αὐτῶν, διότι ἐλλείπει παρὰ τοῖς νέοις Ἑλλήσιν ἡ κλασικὴ Ἑλληνικὴ ἐκπαίδευσις, ἡ μορφώνουσα τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν, ἡ ἀνοφούσα τὸ ἔθνικόν φρόνημα, καὶ τὴν ὁποῖαν μόνον τέλεια γυμνάσια καὶ παρθεναγωγεῖα δύνανται νὰ παράσχωσι διὰ τῆς διδασχῆς ἐκ τῶν κλασικῶν ἀρχαίων συγγραμμάτων.

Ὅττω ἀτελῶς μορφώμενα καὶ ἀτελέστερον ἐκπαιδευόμενα τὰ τέκνα τῶν ὁμοεθνῶν ἡμῶν, πῶς δὲ δυνήθωσι νὰ ἀντιπῶσιν κατὰ τοῦ βεῦματος τοῦ ξενισμοῦ, ὅπερ καθ' ἑκάστην εἰσβάλλει εἰς Αἴγυπτον; Πῶς δὲ διατηρήσωσιν εἰς τὸ μέλλον τὰ πάτρια αὐτῶν ἠθῆ καὶ τὸν ἔθνισμόν των ἀκραιφνῆ; Ἐν ὅσῳ ἐπεκράτει ἡ τουρκικὴ κυριαρχία οὐδεὶς φόβος ὑπῆρχε. Τῆς ἀγγλικῆς ἑμῶς προστασίας ἐπελθούσης καὶ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Εὐρωπαίων αὐξανομένης, τὸ μέλλον τῆς ἐν Αἴγυπτῳ νέας Ἑλληνικῆς γενεᾶς καθίσταται προβληματικόν, εἰ μὴ ἐπέλθῃ ταχέως φροντίς. Διότι δέον νὰ ὁμολογήσωμεν μετὰ λύπης ὅτι ὁ νῦν Ἑλλῆν εὐκολώτερον παντὸς ἄλλου ἀποβάλλει τὸν ἔθνισμόν καὶ τὰ ἠθῆ του, ὅταν διαβῶ ἐν μέσῳ πεπολιτισμένων εὐρωπαϊκῶν λαῶν. Καὶ νῦν ἐν τῇ πλουσίᾳ, ἀριστοκρατικῇ λεγομένη τάξει τῶν ἐν Αἴγυπτῳ Ἑλλήνων, πλὴν ὀλίγων ἐξαίρεσεων, παρατηρεῖ τις τὰ ἀνωτέρω ἀποτελέσματα, ἐν τοῖς ἠθεσιν αὐτῆς, ἐν τῷ οἰκογενειακῷ βίῳ, ἐν ταῖς συναστροφαῖς καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς συνδιαλέξεσι, καθ' ὅς βλέπει τὴν βάρβαρον συνήθειαν νὰ ποιῶνται χρῆσιν ἀντὶ τῆς μητρικῆς τῶν Ἑλληνικῆς γλώσσης, ξένων ποιούτων, ἰδίως τῆς γαλλικῆς, νὰ προφέρωσι δὲ τὸν φθόγγον τοῦ γράμματος ρ δασύτερον, ὡς προφέρουσιν αὐτὸν

οἱ Εὐρωπαῖοι θέλοντες αὐτῶ νὰ ἀποδείξωσι τὴν πρὸς τὸν ξενισμὸν τάσιν των!!! Ὅλα ταῦτα εἰσι συνέπειαι κατὰ τὸ πλεῖστον τῆς ἀτελοῦς μορφώσεως καὶ ἐκπαιδεύσεως, συνέπειαι λυπηραὶ, παριστώσαι οὐχὶ βόδιον τὸ μέλλον τοῦ αὐτόθι Ἑλληνισμοῦ. Τὰ τελευταῖα τριάκοντα ἔτη παρέχουσιν ἡμῖν πλεῖστα λυπηρὰ παραδείγματα τῆς τύχης τῶν Ἑλλήνων ἐν τῇ ξένη γῆ. Ἐν Ρουμανίᾳ, Ρωσίᾳ, ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσι τῆς Εὐρώπης, ἐν αὐτῇ τῇ Βουλγαρίᾳ ἑκατομμύρια Ἑλλήνων συνεχυνεύθησαν καὶ συγχωνεύονται καθ' ἑκάστην. Τὰ αἴτια τῆς οἰκτρᾶς ταύτης καταστάσεως οὐδαμοῦ ἀλλοθι δέον νὰ ἀναζητήσῃ τις, εἰ μὴ ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἐκτεθείσῃ ἀδιαφορίᾳ τῶν Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων καὶ τῇ ἀτελεῖ μορφώσει καὶ ἐκπαιδεύσει τῶν Ἑλληνοπαίδων. Δυνατὸν καὶ ἡ ἐν Ἑλλάδι πολιτικὴ κατάστασις νὰ συνέτεινε κατὰ τι εἰς τοῦτο, ἀλλ' οἱ κυρίως αἴτιοι εἴμεθα ἡμεῖς αὐτοί, οἱ Ἑλληνες, οἵτινες, ἀδιαφοροῦντες εἰς ὅλα, ἀναμένομεν τὰ πάντα παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Ἐὰν ἐχρειάσθησαν εἴκοσι καὶ πέντε μόνον ἔτη ὅπως ἐξαφανισθῆ ὁ ἐν Ρουμανίᾳ καὶ Ρωσίᾳ Ἑλληνισμός, ἐν Αἴγυπτῳ θὰ χρειασθῶσι πενήκοντα τοιαῦτα. Ἐπέρχεται ἐδῶ βραδέως ὅτι ἐπῆλθεν ἐκεῖ ταχέως. Ἡ διαφορὰ ἐγκνεται ἐν τῇ διαρκείᾳ τοῦ χρόνου· τὰ ἀποτελέσματα θὰ ὦσι τὰ αὐτά, ἐὰν δὲν ληφθῆ ταχέως πρόνοια.

Ἡ Κοινότης Ἀλεξανδρείας ἔχει χρῆμα, ἔχει πλοῦτον. Πλὴν τούτου ὑπάρχουσιν ἐκεῖ μεγάθυμοι ἄνδρες, ἔτοιμοι νὰ διαθέσωσι τοὺς θησαυροὺς των ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ καλοῦ, ὑπὲρ τῆς προόδου τοῦ αὐτόθι Ἑλληνισμοῦ. Ἡ Ἀλεξανδρεία δύνανται νὰ καταστῆ ὁ δεύτερος τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὄφθαλμός ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ὡς ἡ Κωνσταντινούπολις εἶνε ὁ πρῶτος. Ἀλλ' ὑπάρχει ἀνάγκη ἐνότητος μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, ἀρχικῆς ἰδέας, γενναίας πρωτοβουλίας, δράσεως καὶ ἐνεργείας ἀπὸ ἀνωτέρας ἀποφθεως, γενικῆς, ἔθνικῆς. Εὐρύτερα τῶν Ἑλληνοπαίδων ἐκπαιδεύσις, ἀνατροφή καὶ μόρφωσις αὐτῶν καθαρῶς Ἑλληνικῆ, σύστασις τελείου γυμνασίου καὶ παρθεναγωγεῖου, ἱδρυσις σωματείων καὶ Συλλόγων, ἀνύψωσις τῆς αὐτόθι Ἑλληνικῆς δημοσιογραφίας, ἥτις νῦν δὲν δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμόν της διὰ τῶν γλίσχρων μέσων καὶ τῆς μικρᾶς προστασίας, ἥτις παρέχεται αὐτῇ παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ κοινοῦ, ὅλα ταῦτα δέον νὰ ἐπιδιωχθῶσι καὶ συντελεσθῶσιν, ὅπως ἐπέλθωσιν εὐάρεστα ἀποτελέσματα καὶ μὴ ὑποστῆ σὺν τῷ χρόνῳ καὶ ὁ ἐν Αἴγυπτῳ Ἑλληνισμός ὅτι ὑπέστη αὐτός ἐν ταῖς παραδουναβίαις Ἡγεμονίαις καὶ ἀλλαχοῦ.

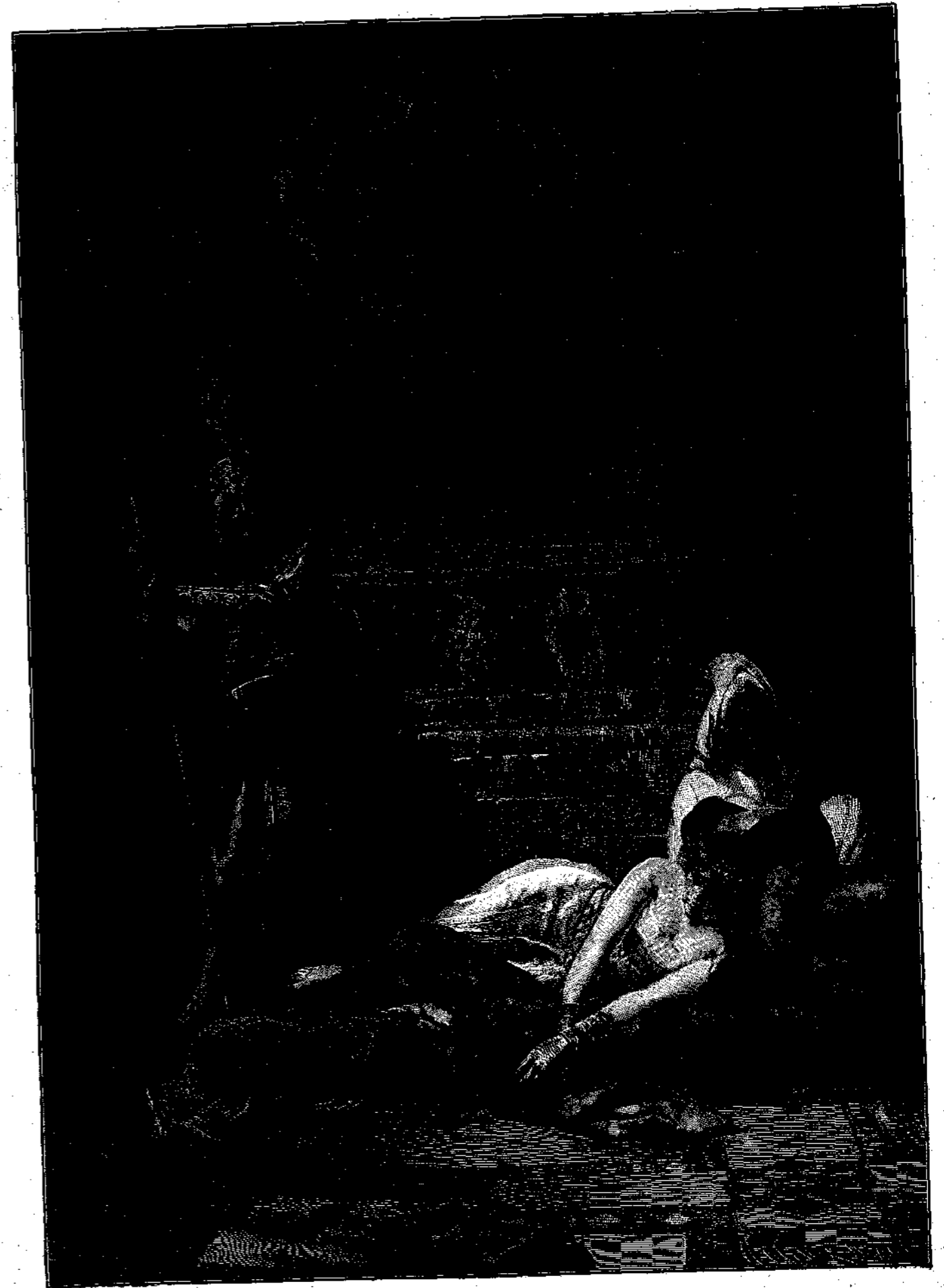
Η ΡΙΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ.

Ἐν ἐκ τῶν σπουδαιότατων τοῦ ἡμετέρου σώματος ὀργάνων, τοῦ ὁποῖου ὅμως τὴν σπουδαιότητα ὀλίγοι δυστυχῶς γνωρίζουσιν, εἶναι ἡ ρίς· ἡ δὲ ἀκριβὴς γνώσις τοῦ ὀργάνου τούτου εἶνε ὠφέλιμος καὶ ἐνδιαφέρουσα δι' ἕκαστον ἄνθρωπον, κηδόμενον τῆς ἑαυτοῦ υἰείας καὶ σωματικῆς εὐεξίας.

Πρέπει ὅμως νὰ εἰπωμεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὅτι ἐν τῷ ἀποκρύφῳ χώρῳ τῆς ἡμετέρας ρίνος ὑπάρχει τσοσάτη πληθὺς καὶ ποικιλία δυνάμεων ἐπιτελοῦσῶν τὰς πολυπλοκωτάτας αὐτῶν λειτουργίας, ὥστε ἡ ἐπιστήμη μέχρι τῆς σήμερον οὐδαμῶς κατώρθωσεν νὰ ἐξηγήσῃ καὶ διασαφήσῃ ἐντελῶς τὴν θαυμασίαν αὐτῶν ἐνεργεῖαν· οὐχ ἦττον ὅμως γνωρίζομεν τοῦλάχιστον ἐν γενεῖ, ποῖα καθήκοντα ὀφείλει νὰ ἐκπληρῶι

τὸ ὄργανον τούτο καὶ τίνι τρόπῳ ἐκπληρῶι αὐτὰ πρὸς διατήρησιν τῆς ἡμετέρας ζωῆς καὶ υἰείας.

Τὸ ἡμέτερον σῶμα δυνάμεθα νὰ παραβάλωμεν πρὸς θαυμασίῳν τι χημικὸν ἐργαστάσιον, ἐν ᾧ λειτουργοῦσι τὰ πολυπλοκωτάτα συστήματα ἀγωγῶν, ἀναρροφητικῶν ἀντλιῶν καὶ πιεστηρίων. Ὅπως τὸ ἐργαστάσιον τούτο διατηρηθῆ ἐν ἐνεργείᾳ, εἶνε ἀναγκαῖα διηλεκτικὴ προσαγωγή νέων ὑλῶν, ἄλλως τὸ ζωτικὸν τούτο ἐργαστάσιον θὰ ἔπαυε νὰ ἐργάζεται καὶ θὰ ἐπῆρχετο παντελής στάσις καὶ ἡρεμία. Τὸ ὀλικόν, τοῦ ὁποῖου ἔχει διηλεκτικὴ ἀνάγκη πρὸς κατεργασίαν, συνίσταται ἐκ διαφόρων ὑλῶν, ἄλλων μὲν ἐν στερεῇ καὶ ὑγρῇ, ἄλλων δὲ ἐν ἀερίῳ καταστάσει. Τὸ τελευταῖον τούτο εἶδος τοῦ

Η ΕΚΠΕΣΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΥΝΟΙΑΣ.

Εἰκὼν ὑπο Fernoz Eisenhut.

αερίωδους ζωτικού ύλικού παρέχει ή αναπνοή, και δὴ διὰ τινος ἰδιαιτέρας ἀντίλας, τῆς ὅποιος ὁ ἐξωτερικὸς ἀναρροφητικὸς σωλὴν εἶνε ἡ ρίς. Πρὸς τὸν σπουδαιότατον τοῦτον σκοπὸν ἀνταποκρίνεται θαυμασίως ἡ ἐσωτερικὴ διασκευή τοῦ ὄργανου τούτου, θὰ ἴδωμεν δὲ κατωτέρω ὅτι ἡ διὰ τῆς ρίνος ἀναπνοὴ εἶνε πολὺ ὑγιεινότερα τῆς διὰ τοῦ στόματος.

Ἡ ἐξωτερικὴ ρίς εἶναι ὡς γνωστὸν κατὰ τε τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος διαφορωτάτη εἰς τὰ διάφορα πρόσωπα, διὰ τὰς ζωϊκὰς ὁμοίας αὐτῆς λειτουργίας οὐδεμίαν ἔχει σπουδαιότητα. Τούναντίον δὲ σπουδαιότητα εἶναι διὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡ ἐσωτερικὴ κατασκευὴ τῆς ρίνος. Αὕτη λαμβάνει τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνω τῆς κοιλότητος τοῦ στόματος ἀπὸ τῆς βάσεως τοῦ σκληροῦ οὐρανίου, συνίσταται δὲ ἐν μὲν τῇ ρίζῃ ἐξ ὀστένης, ἐν δὲ τῇ ἄκρῃ ἐκ χονδρῶδους οὐσίας. Ἡ ρίς, ὅπως ὁ ὀφθαλμὸς καὶ τὸ οὖς, εἶναι διπλοῦν ὄργανον, διότι διαιρεῖται καθ' ὅλον τὸ μήκος αὐτῆς ὑπὸ καθέτου τινὸς διαφράγματος εἰς δύο ἴσα μέρη καλούμενα μυκτῆρας, ἐντὸς τῶν ὁποίων εἰσέχουσι δύο ζεύγη κογχῶν, συμπληρούμενα ὑπὸ τρίτου τινός, ὀλίγω βαθύτερον εἰς τὰς παρεῖας τῆς ρίνος κειμένου ζεύγους κογχῶν. Αἱ ὀστέιναι αὗται κόγχαι, αἰτίνες κατὰ τὴν θέσιν των διακρίνονται ὡς ἀνώτεραι, κατώτεραι καὶ μεσαῖαι, στενοῦσιν ἐκτάκτως τὴν κοιλότητα τῆς ρίνος, οὕτως ὥστε ἀποτελοῦνται στενότατοι καὶ πολυκαμπέστατοι διάδρομοι, ἐπαυξάνοντες τὴν ἐσωτερικὴν τῆς ρίνος ἐπιφάνειαν. Ἡ ἐπιφάνεια δ' αὕτη περιστρώννεται σύμπασα ὑπὸ βλεννογόνου μεμβράνης, ἣτις ἐκκρίνει διηλεκτικῶς ὕδατῶδες τι ὑγρὸν, καὶ καλύπτεται ὑπὸ ἀπειραριθμῶν, ἐλαχίστων μικροσκοπικῶν τριχῶν. Ἡ κοιλότης τῆς ρίνος συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς τοῦ στόματος καὶ μετὰ τῶν ἐν τῷ μετώπῳ κοιλωμάτων.

Ἐὰς παρατηρήσωμεν ἤδη τὴν συσκευὴν ταύτην, καθ' ὃν χρόνον εὐρίσκειται ἐν ἐνεργείᾳ.

Ὁ περιβάλλον ἡμᾶς ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ, ὅταν ἀναπνεώμεν διὰ τῆς ρίνος, ἀναρροφᾶται μετὰ μεγάλης ἰσχύος καὶ εἰσορμᾶ μετὰ τινος σφοδρότητος διὰ τῆς εὐρείας κοιλότητος τῶν ῥωθῶν εἰς τὰς καμπὰς τῶν κογχῶν, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὑποβάλλεται πρωτίστως εἰς ἐντελεστάτην κάθαρσιν. Διότι πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ὁ ἀήρ εἰς ὅλα τὰ μέρη, — ἐξαιρουμένων τῶν ὀρέων καὶ τοῦ ἀνοικτοῦ πελάγους — εἶναι μίξιμα μὲ κόνιν, μὲ μόρια ἀνθρώπων, καὶ μὲ ἄλλας ὀργανικὰς καὶ ἀνοργανοῦσας οὐσίας, αἰτίνες εἶναι ἐπιβλαβέσταται εἰς τοὺς πνεύμονας καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται, ἵνα ὁ εἰσπνεόμενος ἀήρ εἰσέρχεται εἰς τοὺς πνεύμονας καθ' ἑαυτὸν. Ἄλλ' ὁ καθαρισμὸς οὗτος τοῦ ἀέρος γίνεται τελειώτατος διὰ τῆς ρίνος, ἰδίᾳ δὲ διὰ τῆς κατωτέρας κόγχης. Ἐὰν διατάσωμεν τὴν ῥίνα μεγάλου τινὸς θηλαστικοῦ ζώου καθ' ὅταν δῆποτε διεύθυνσιν, θὰ ἐκπλαγῶμεν ἐπὶ τῇ περιπλοκῇ καὶ λεπτότητι τῶν πυλῶν τοῦ κάτω ζεύγους τῶν κογχῶν καὶ ἐπὶ τῇ στενότητι τῶν σχισμῶν, δι' ὧν ὁ εἰσπνεόμενος διὰ τῆς ρίνος ἀήρ ὀφείλει νὰ διαρρεύσῃ, πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὴν κοιλότητα τοῦ στόματος καὶ εἰς τὸν λάρυγγα. Ἐκαστος τῶν πολυπληθῶν καὶ πολυκάμπτων διαδρόμων εἶναι τόσο στενός, ὥστε καὶ ἡ λεπτότατη κόψις τῆς μαχαίρας δὲν δύναται νὰ ἐναρμολῆ ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἀναγκάζομεθα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον νὰ μεταχειρισθῶμεν λεπτοτάτας χάρτου λωρίδας. Ἐκτὸς τούτου αἱ ἐσωτερικαὶ παρεῖαι τῆς ρίνος εἶναι πάντοτε κάθυγροι ἐκ τῆς βλένης, ἣτις ἀκαταπαύστως ἐκκρινόμενῃ ἐκ τῶν βλεννογόνων ἀδένων δέχεται καὶ ἀποπλύνει πάντα τὰ μόρια τῆς κόνεως καὶ τῶν λοιπῶν οὐσιῶν, μεθ' ὧν εἶναι μεμιγμένος ὁ ἀκάθαρτος

ἀήρ, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου αἱ ἀπειραριθμοὶ μικροσκοπικαὶ τρίχες, αἱ καλύπτουσαι τὴν ἐσωτερικὴν τῆς ρίνος ἐπιφάνειαν, διὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῶν κρᾶντικῆς κινήσεως ἀδικόπως ἀποκρούουσι πρὸς τὰ ἐξω πᾶσαν ξένην οὐσίαν. Εἶναι λοιπὸν προφανές, ὅτι κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ὁ διὰ τῆς ρίνος εἰσπνεόμενος ἀήρ καθαρίζεται ἐντελέστατα καὶ ἀφικνεῖται εἰς τοὺς πνεύμονας ἀηληλαγμένους πάσης βλαβερᾶς οὐσίας. Τοῦτο ὁμοίως δὲν συμβαίνει, ὅταν ἀναπνεώμεν διὰ τοῦ στόματος, διότι ὅλα τὰ βλαβερὰ συστατικὰ μέρη τοῦ ἀέρος εἰσέρχονται κατ' εὐθείαν εἰς τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν, εἰς τοὺς πνεύμονας καὶ εἰς τὸν οἰσοφάγον καὶ ἐπιφέρουσι προϊόντος τοῦ χρόνου μεγάλην βλάβην εἰς τὴν υγείαν. Διὰ ταῦτα ἡ διὰ τῆς ρίνος ἀναπνοὴ πρέπει νὰ προτιμᾶται πάντοτε τῆς διὰ τοῦ στόματος.

Ἡ διὰ τῆς ρίνος ἀναπνοὴ ἔχει πρὸς τούτους καὶ ἄλλα προτερήματα. Οὕτω λ. χ. ὁ ἀήρ, κατὰ τὸν ῥόθον αὐτοῦ διὰ τῶν πολυπλοκῶν καὶ πολυκαμπῶν τῆς ρίνος ὀχετῶν, προσλαμβάνει ὑψηλοτέραν θερμοκρασίαν καὶ τοιουτοτρόπως τὰ λοιπὰ ὄργανα, διὰ τῶν ὁποίων εἰσέτι διαρρέει, δὲν ἀποψύχονται ὑπὲρ τὸ δέον, δηλ. δὲν κρυολογοῦνται, ὅπως τοῦτο συμβαίνει ὅταν εἰσπνεώμεν τὸν ψυχρὸν ἀέρα διὰ τοῦ στόματος.

Ἐκτὸς τούτου ὁ διὰ τῆς ρίνος εἰσπνεόμενος ἀήρ κατὰ τὸν μακρὸν καὶ λαβυρινθῶδη δρόμον του προσλαμβάνει διὰ τῆς βλεννογόνου μεμβράνης τῆς ρίνος τοσοῦτον ὕδατῶδη ἀτμῶν, ὥστε οὐδεμίαν πλέον ὑγρασίαν ἀφαιρεῖ ἀπὸ τῶν λοιπῶν ὀργάνων, διὰ τῶν ὁποίων εἰσέτι διέρχεται. Ἐνῷ τούναντίον ὁ διὰ τοῦ στόματος εἰσπνεόμενος ἀήρ προσλαμβάνει τὴν ἀναγκαίαν αὐτῷ ὑγρασίαν ἐξ αὐτοῦ τοῦ στόματος καὶ ἐκ τοῦ λάρυγγος, οὕτως ὥστε ἀποξηραίνει τὰ ὄργανα ταῦτα καὶ προξενεῖ διηλεκτικὴν ἐρεθισμόν καὶ βήχα.

Τούτοις προσθετέον ὅτι κατὰ τὸ φαγητὸν ἡ βλεννογόνος μεμβράνη τῆς κοιλότητος τοῦ στόματος λίαν εὐκόλως ῥήγνεται καὶ συχνάκις λαμβάνει μικρὰς τινὰς πληγὰς. Ἐπειδὴ δὲ μετὰ τοῦ ἀέρος συνεισπνέονται κολλητικαὶ νοσογόνοι ὕλαι, αἰτίνες μετ' ἐξαιρετικῆς ἀγάπης ἐγκαθιδρύονται εἰς τοιαῦτα προσβεβλημένα μέρη τοῦ ἡμετέρου σώματος, ὁπόθεν μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος πολλαπλασιαζόμεναι διαδίδονται καὶ εἰς τὸν λοιπὸν ὀργανισμόν, διὰ τοῦτο καὶ ὑπὸ ταύτην τὴν ἐποψίν εἶναι ἀπορριπτέα ἡ διὰ τοῦ στόματος ἀναπνοή. Τούναντίον δὲ κατὰ τὴν ἀναπνοήν, τὴν γινόμενὴν διὰ τῆς ρίνος, ὁ ἀήρ καθαρίζεται ἀπὸ τῶν μικροσκοπικῶν ἐκείνων ζωῶν (μικροβίων, βακτηριδίων κτλ.), ἅτινα θεωροῦνται ὡς οἱ γεννήτορες καὶ ἀγωγοὶ τῶν νόσων, καὶ τοιουτοτρόπως ἐμποδίζεται πᾶσα τῆς νόσου μετάδοσις. Μέχρι τοῦδε ἐποησάμεθα μνεῖαν τῆς μηχανικῆς ἐργασίας τῆς ἀνθρωπίνης ρίνος· ἀλλ' ἐκτὸς ταύτης ἐκτελεῖ τὸ ὄργανον τοῦτο καὶ ἄλλην τινὰ ὑψηλοτέραν, χημικὴν ἐργασίαν, ἐξετάζουσα τὰ συστατικὰ μέρη τοῦ εἰσπνεομένου ἀέρος, καὶ δὴ τοσοῦτον ἀπείρους λεπτὰς καὶ δυσδιακρίτους αὐτοῦ ἀναμίξεις, οἷας οὐδεὶς χημικὸς τοῦ κόσμου εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἀναλύσῃ. Τὸ καθήκον τοῦτο τοῦ ἐξετάζειν καὶ δοκιμάζειν τὴν ποιότητα τοῦ εἰσπνεομένου ἀέρος, ἐπιτελεῖ ἡ ὀσφρητικὴ αἰσθησις τῆς ρίνος.

Ἡ δύναμις αὕτη εἶνε μυστηριώδης καὶ θὰ προσπαθῆσωμεν ἐνταῦθα νὰ ἐξετάσωμεν ἐκ τοῦ πλησίον τὴν ἐξωτερικὴν τοῖςλάχιστον αὐτῆς συσκευήν.

Εἰς τὸ μέρος, ἐνθα ἡ μεσαία τῆς ρίνος κόγχη πλησιάζει πρὸς τὸ διάφραγμα τῆς ρίνος, ἀποτελεῖται σχισμὴ τις εἴτε πτυχὴ, ἣτις ὀνομάζεται ὀσφρητικὴ πτυχὴ διότι ἐν αὐτῇ

ἐπιτελεῖται τὸ μυστήριον τῆς ὀσφρήσεως. Ἡ βλεννογόνος μεμβράνη τῆς ρίνος ἐν τῇ θέσει ταύτῃ παρουσιάζει διάφορον χρωματισμόν, ἔχει δηλ. κίτρινον χρῶμα, καὶ ὀνομάζεται ἐνταῦθα ὀσφρητικὴ μεμβράνη, ἐκκρίνει δὲ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἰδιαιτέρον τι ὑγρὸν, τὴν καλούμενην ὀσφρητικὴν βλένναν, ὅψ' ἡ ἀκαταπαύστως ὑγραίνεται. Ἐν τῇ ὀσφρητικῇ μεμβράνῃ εὐρίσκονται κεκρυμμένα τὰ ἄκρα τῶν ὀσφρητικῶν νεύρων, εἰσδύοντα εἰς ἀτρακτοειδῆ κύτταρα, ἅτινα ἔχουσι τριχοειδῆ προεκβολὰς. Τὰ δὲ ὀσφρητικὰ νεῦρα εἰσέρχονται δι' ἀναριθμῶν ὀπῶν τῶν ὑπὲρ τὴν ρίζαν τῆς ρίνος εὐρισκομένων ὀσφῶν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ κρανίου ἐνθα ἐνοῦνται μετὰ τοῦ ἐγκεφάλου.

Αὕτη εἶνε ἡ ἡμετέρα ὀσφρητικὴ συσκευή. Τώρα ὁμοίως θὰ προσπαθῆσωμεν νὰ ἴδωμεν, τί κυρίως συμβαίνει ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ρίνι κατὰ τὴν ὀσφρῆσιν.

Συνήθως ἐξηγοῦσι τὴν γέννησιν τῶν ὀσμῶν παραδεχόμενοι, ὅτι ἀπὸ τῶν ἔξουσῶν οὐσιῶν ἀποσπῶνται ἀπείρους μικρὰ μόρια ἐν ἀτμῶδι εἴτε αερίωδι καταστάσει καὶ μετακινοῦνται, πληροῦντα μᾶλλον ἢ ἥττον ταχέως τὸν περιβάλλοντα τὰς οὐσίας ταύτας ἀέρα. Τὴν καταπληκτικὴν σμικρότητα τῶν μορίων τούτων δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν ἀναλογιζόμενοι ὅτι ἐλάχιστόν τι τεμάχιον μόσχου δύναται νὰ πληροῖ ἰσχυροτάτης ὀσμῆς τὸν συχνάκις ἀνανεούμενον ἀέρα εὐρυχώρου τινὸς δωματίου ἐπὶ μακρότατον χρόνον, χωρὶς τὸ βάρος αὐτοῦ νὰ ἐλαττώται ἐπαισθητῶς. Τὰ ἀπείρους σμικρὰ ταῦτα μόρια, τὰ ἐκπεμπόμενα ἐκ τῶν ὀζόντων σωμάτων, εἰσδύουσι μετὰ τοῦ εἰσπνεομένου ἀέρος εἰς τὸ ἡμετέρον ὄργανον τῆς ὀσφρήσεως, καὶ ἐπειδὴ, κρατοῦντες τὴν ἀναπνοήν, οὐδὲ τῆς ἰσχυροτάτης ὀσμῆς δυνάμεθα ν' ἀντιληφθῶμεν, διὰ τοῦτο παραδεχόμεθα ὅτι τὰ ἐλάχιστα ἐκεῖνα μόρια πρέπει νὰ εἰσορμῶσιν εἰς τὴν ῥίνα μετὰ τινος ταχύτητος, ὅπως παραγάγωσιν ἐν ἡμῖν τὴν ὀσφρῆσιν, ἣτοι τὴν ἀντίληψιν τῆς ὀσμῆς. Ἀμα ὡς ἀφικθῶσι τὰ μόρια ταῦτα εἰς τὴν ὀσφρητικὴν πτυχὴν καὶ ἐπικαθίσωσιν ἐπὶ τῆς ὀσφρητικῆς μεμβράνης, ἀρχίζουσιν ἀμέσως τὴν ἐνεργείαν των.

Περὶ τῶν ἤδη συμβαινόντων ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ρίνι οὐδεμίαν ἔχομεν σαφῆ καὶ ἀκριβῆ γνῶσιν, ἐν τούτοις ὁμοίως παραδεχόμεθα ὅτι ὑπὸ τῶν ἐν αερίωδι καταστάσει εἰσδύοντων ἐκείνων μορίων μεταβάλλεται ἡ κίτρινη βλέννα τῆς ὀσφρητικῆς μεμβράνης, ὅπως π. χ. ὑπὸ τοῦ φωτός μεταβάλλεται κατὰ τὴν φωτογράφισιν τὸ ἐξ ἰωδίου ἐπιστρωμα τῆς φωτογραφικῆς πλακῆς, προσλαμβάνον σκοτεινότερον χρῶμα. Βεβαίως πρέπει κατὰ τὴν ἐκάστοτε διάφορον ὀσμὴν νὰ πάσχη καὶ διάφορον μεταβολὴν ἡ ὀσφρητικὴ βλέννα.

Πρὸς κατανόησιν τοῦ σκοτεινοτάτου τούτου φαινομένου, ἐν ᾧ ἔγκειται τὸ μυστήριον τῆς ὀσφρήσεως, ἐγένοντο λίαν ἐπιτυχῆ πειράματα ἐπὶ διαφόρων ζώων, διότι ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ἐκτέλεσις τῶν πειραμάτων τούτων εἶναι δυσχεροστάτη. Πρὸ πάντων δὲ ἐνδιαφέρουσαι εἶναι αἱ ἔρευναι τοῦ Δρ. Wolff ἐπὶ τῆς ὀσφρητικῆς βλένης ἑνὸς τῶν ὄζυτατα ὀσφρανομένων ἐντόμων — τῆς μελίσης. Ἡ μυστηριώδης αὕτη ὕλη, ἡ ὀσφρητικὴ βλέννα, παρουσιάζεται ὑπὸ τὸ μικροσκοπίον ἐν εἶδει λευκοῦ τινος, γαλακτοειδοῦς ὑγροῦ, συνισταμένου ἐξ ἀπειραριθμῶν διαφόρου μεγέθους σφαιριδίων, ἅτινα κολυμβῶσιν ἐντὸς ἀχρῶου τινὸς καὶ διαφανοῦς ὁροῦ. Πλησιάζοντες εἰς τὴν ὀσφρητικὴν βλένναν μαχαίριον τι ἐμβαπτισθὲν ἐντὸς εὐόσμου τινὸς ἐλαίου, παρατηροῦμεν ὅτι τὰ σφαιρίδια ἐκεῖνα τίθενται ἀμέσως εἰς σφοδρότατην κίνησιν, ἀπομακρυνόμενα τῆς ὀζούσης οὐσίας, τοῦτ' ἐστὶ κινούμενα μετὰ μεγάλης ταχύτητος κατὰ τὴν ἐναντίαν διεύθυνσιν, τότε

δὲ μόλις ἐπανακάμπουσιν εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν ἡμερίαν, ὅταν ἀπομακρύνωμεν τὸ μαχαίριον. Ὅσω μείζων εἶναι ἡ προσέγγισις τοῦ ὀζόντος μαχαίριου, τόσο σφοδρότερα καὶ ἡ κινήσις τῶν σφαιριδίων. Ἡ ἐνεργεία τῶν διαφόρων ὀζουσῶν ὕλων ἐπὶ τῆς ὀσφρητικῆς βλένης εἶνε μὲν λίαν διάφορος, ἀλλ' ἐν γένει συνίσταται κυρίως ἐν τούτῳ, ὅτι τὰ σφαιρίδια κατὰ τὴν κίνησιν αὐτῶν μεταβάλλονται, προσλαμβάνοντα διάφορον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κίτρινοφαιον χρῶμα, καὶ ὅτι ἡ μάζα τῆς ὀσφρητικῆς βλένης αὐξάνεται τὸν ὄγκον.

Τὰ φαινόμενα ταῦτα ὑποδεικνύουσιν, ὅτι τὰ ἀπὸ τῶν ὀσμητῶν οὐσιῶν ἀναπεμπόμενα ἀέρια εἰσορμῶσι μετ' ἐκτάκτου σφοδρότητος πρὸς τὴν ὀσφρητικὴν βλένναν καὶ εἰσδύουσιν εἰς αὐτήν, ἐξ οὗ προέρχεται μεταβολὴ τις καὶ ἀλλοίωσις τῆς ὕλης ταύτης. Ἡ ἐκ τούτου προκύπτουσα σφοδρὰ κινήσις μεταδίδεται εἰς τὰς λεπτοτάτας μικροσκοπικὰς τρίχας καὶ διὰ τούτων εἰς τὰ ὀσφρητικὰ κύτταρα καὶ εἰς τὰ ἄκρα τῶν ὀσφρητικῶν νεύρων. Διὰ τῶν νεύρων τούτων μεταβιβάζεται ὁ ἐρεθισμὸς εἰς τὸν ἐγκεφάλον, καὶ μόνον ἐνταῦθα γεννᾶται τέλος ἡ ἀντίληψις τοῦ ἐρεθισμοῦ ὡς ὀσμῆς.

Διὰ νεωτέρων πειραμάτων ἀπεδείχθη περαιτέρω, ὅτι οὐ μόνον τὰ ἀέρια ἦτοι τὰ ἐκ τῶν ὀσφρητικῶν οὐσιῶν ἐκπεμπόμενα μόρια ἐν ἀτμῶδι καταστάσει παράγουσι τὴν ἀντίληψιν τῆς ὀσμῆς, ὡς πρότερον ἐπιστεῦετο, ἀλλὰ καὶ ὀσφραντὰ ὑγρά, εἰσαχόμενα ἀμέσως εἰς τὴν ῥίνα. Τὰ νεώτατα πειράματα ἀπέδειξαν μάλιστα ὅτι πολλαὶ οὐσίαι, αἰτίνες ἐν στερεᾷ καταστάσει διατελοῦσαι οὐδεμίαν ἀναπέμπουσιν ὀσμὴν, καθίστανται ἀμέσως ὀσφρανταί, ἅμα ὡς ἀναλυθῶσιν ἐν τινι ὑγρῷ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν μεγάλην, τὴν καταπληκτικὴν ποικιλίαν τῶν ὀσμῶν, ἠγνοεῖτο μέχρι τῶν νεωτάτων χρόνων πόθεν αὕτη προέρχεται καὶ τίνι τρόπῳ παράγεται. Κατὰ τὰς νεωτάτας ὁμοίως ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας ἡ ποικιλία αὕτη τῶν ὀσμῶν ἐξηγεῖται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐν τῇ αἰσθῆσει τῆς ὀσφρήσεως ἡ ποικιλία τῶν χρωμάτων.

Κατὰ τὴν θεωρίαν τῆς σημερινῆς ἐπιστήμης πᾶσαι αἱ τῶν διαφόρων χρωμάτων ἐντυπώσεις παράγονται κυρίως ἐκ τριῶν μόνων θεμελιωδῶν ἤτοι ἀρχικῶν χρωμάτων, ἐκ τῆς διαφόρου συγκεράσεως τῶν ὁποίων προέρχονται πάντα τὰ λοιπὰ χρώματα. Ἐκαστον δὲ ἀρχικὸν χρῶμα παραδεχόμεθα ὅτι εἶνε ἡ ἐντύπωσις ἑνὸς ὀρισμένου εἶδους ὀπτικῶν νεύρων ἐν τῷ ἡμετέρῳ ὀφθαλμῷ, τὰ δὲ παράγωγα χρώματα γεννῶνται ἐκ τοῦ συγχρόνου μὲν ἀλλὰ διαφόρου τῆν ἰσχὸν ἐρεθισμοῦ τῶν τριῶν εἰδῶν τῶν ὀπτικῶν νεύρων. Ὅταν ἐν εἶδος τῶν ὀπτικῶν νεύρων εἶνε ἐλαττωματικῶς ἀνεπτυγμένον παρά τινι ἀνθρώπῳ, τότε ὁ ἀνθρώπος οὗτος δὲν δύναται ν' ἀντιληφθῆ ὀρισμένων τινῶν χρωμάτων, καὶ οὕτω προέρχεται ἡ μερικὴ (ἐν σχέσει πρὸς ὀρισμένα χρώματα) τυφλότης.

Ὁμοίως ἐξηγεῖται καὶ ἡ γένεσις τῶν διαφόρων ὀσμῶν: Ἀπεδείχθη διὰ νεωτάτων πειραμάτων ὅτι τὰ ὀσφραντικὰ νεῦρα, ὅταν ὑπὸ διαρκοῦς τινος ἐρεθισμοῦ καταστάσῃ παντελῶς ἀναίσθητα πρὸς ὀρισμένον τι εἶδος ὀσμῆς, δύναται εἰσέτι νὰ ἀντιλαμβάνωνται ἄλλων ὀσμῶν εἴτε ἐντελῶς εἴτε ἐν μέρει. Ἐκ τούτου συμπεραίνωμεν, ὅτι ὑπάρχουσι διάφορα ὀσφρητικῶν νεύρων εἶδη ὧν ἕκαστον ἀντιλαμβάνεται ὀρισμένης τινὸς τάξεως ὀσμῶν. Συνεπῶς δὲ πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι, ὅπως παρὰ τοῖς χρώμασιν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχουσιν ὀρισμέναι θεμελιώδεις εἴτε ἀρχικαὶ ὀσμαι, ἐκ τῆς συγκεράσεως τῶν ὁποίων ἀποτελοῦνται αἱ ἐξ αὐτῶν παράγωγοι. Δυνάμεθα δὲ προσέτι νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ σύγκρασις αὕτη τῶν ὀσμῶν ἔχει τοιαύτην τινὰ ἀναλογίαν πρὸς τὴν τῶν χρωμάτων καὶ τῶν τόνων, ὥστε νὰ ὑπάρχη ἀρμονία

της οσφρήσεως ανάλογος τῇ μουσικῇ ἀρμονίᾳ. Καὶ πράγματι ἐξεδηλώθη ἤδη ὑπο πολλῶν ἢ γνώμη ὅτι αἱ μὲν εὐωδίαί εἰναι (οσφρητικαί) ἀρμονίαι (συμφωνίαι) αἱ δὲ δυσωδίαί τοῖναντίον δυσαρμονίαι (διαφωνίαι).

Μεθ' ὕλας ὅμως τὰς εὐφυστάτας ταύτας πρὸς ἐξήγησιν δοκιμαίαι, ὑπάρχουσιν εἰσέτι πολλὰ τὰ αἰνιγματώδη καὶ ἀνεξήγητα ἐν τῇ αἰσθήσει τῆς οσφρήσεως. Εἰς τὰ ἀνεξήγητα ταῦτα αἰνίγματα ἀνήκουσι καὶ αἱ καταλειπόμεναι ὀσμαι, τοῦτ' ἐστὶν αἱ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δυσάρεστοι ἐκείναι ὀσμαι, αἵτινες καὶ μετὰ τὴν ἀφ' ἡμῶν ἀπομάκρυνσιν τῆς ὀσούσης ὕλης ἐπὶ μακρὸν ἔτι χρόνον ἐν ἡμῖν ἀπομένουσιν. Ἡ ἐξήγησις τοῦ φαινομένου τούτου δια τῆς παραδοχῆς, ὅτι πράγματι καταλείπονται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ βίῃ ἀπείρως μικραὶ ποσότητες τῆς δυσώδους οὐσίας, εἴνε ἰαν ἀπίθανος, πολλῶ δὲ πιθανώτερον φαίνεται, ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἀπομενουσῶν ὀσμῶν γεννᾶται διὰ τῆς ἀναμνήσεως. Διὰ τῆς τελευταίας ταύτης παραδοχῆς ἡδύνατο συγχρόνως νὰ ἐξηγηθῇ ἡ μυστηριώδης ἀρχὴ καὶ γένεσις τῶν ὀσμῶν ἐκείνων, ὧν ἀντιλαμβανόμεθα οὐχὶ σπανίως ἐν ὄνειρῳ.

Πάντα δὲ τὰ πολυπλοκώτατα ταῦτα φαινόμενα, ὧν τὴν περιγραφὴν καὶ ἐξήγησιν ἐπειράθημεν ἐνταῦθα νὰ δώσωμεν, συντελοῦνται ἐν βραχυτάτῳ σχετικῶς χρονικῷ διαστήματι. Διὰ νεωτάτων πειραμάτων κατεμετρήθη μετὰ καταπληκτικῆς ὄντως ἀκριβείας ὁ χρόνος ὅστις ἀπαιτεῖται πρὸς μεταβίβασιν τοῦ διὰ τῆς ὀσμῆς ἐρεθισμοῦ τῶν οσφραντικῶν νεύρων μέχρι τοῦ ἐγκεφάλου, ἐν ἄλλαις λέξεσι, τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπενεργείας τῆς ὀσμῆς

μέχρι τῆς ἀντιλήψεως αὐτῆς ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ. Εὐρέθη δὲ ὅτι τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα εἶνε διάφορον διὰ τὰς διαφοροὺς οσφραντὰς οὐσίας, π. χ. διὰ ἔλαιον καρυοφύλλων εἶνε $\frac{154}{1000}$ τοῦ δευτερολέπτου, δι' ἀμμωνιακὸν $\frac{279}{1000}$ δευτερολ. κ. τ. λ. Ὡσαύτως ὑπελογίσθη, ἐπὶ πόσον χρόνον πρέπει νὰ διαρκῇ ὁ διὰ τῆς ὀσμῆς ἐρεθισμὸς ὅπως ἐπέλθῃ παντελής ἀναισθησία τῆς οσφρήσεως, εὐρέθη δὲ ὅτι ὁ χρόνος οὗτος εἶνε διὰ τὸ ἀμμωνιακὸν 5 πρωτόλεπτα τῆς ὥρας, δι' ἰώδιον 4, διὰ Kumarin 1 πρωτόλεπτον. Μέχρις οὗ δὲ ἐπανέλθῃ ἡ προτέρα εὐαισθησία, ἀπαιτεῖται τουλάχιστον 1 πρωτόλεπτον. Ὁμοίως ὑπελογίσθη τὸ ελάχιστον ποσὸν τῆς οσφραντῆς ὕλης, ὅπερ δυνάμεθα εἰσέτι νὰ οσφρανθώμεν· εὐρέθη δὲ ὅτι τοῦ βρωμίου π. χ. ἀπαιτεῖται τουλάχιστον $\frac{1}{10000}$ τοῦ χιλιοστοῦ τοῦ γραμμαρίου, ὅπως ἀντιληφθῶμεν τῆς ὀσμῆς αὐτοῦ. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει διὰ τὸ ἔλαιον καρυοφύλλων, ἐνῶ τὸ ῥοδέλαιον εἶναι εἰσέτι οσφραντὴν ἐν τῷ ελάχιστῳ ποσῷ $\frac{1}{20000}$ τοῦ χιλιοστοῦ τοῦ γραμμαρίου.

Μεγάλην σπουδαιότητα ἔχει ἡ αἰσθησις τῆς οσφρήσεως καὶ διὰ τὴν θρέψιν τοῦ ἡμετέρου σώματος ἕνεκα τῆς ἀμέσου συναφείας εἰς ἣν εὐρίσκεται μετὰ τῆς γεύσεως. Ἀμφότεραι αὗται αἱ αἰσθήσεις εἶναι τοσοῦτον στενῶς μετ' ἀλλήλων συνδεδεμέναι, ὥστε ἀπολλυμένης π. χ. τῆς οσφρήσεως, παύει συγχρόνως καὶ ἡ γεῦσις.

Ἐν γένει ἡ σπουδαιότης τῆς οσφρήσεως εἶναι πολὺ μεγαλύτερα ἢ ὅσον κοινῶς νομίζεται, διότι ἡ δύναμις αὐτῆς ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τοῦ ψυχικοῦ ἡμῶν βίου, διεγείρουσα ἐν ἡμῖν πλῆθος εὐαρέστων ἢ δυσαρέστων συναισθημάτων, τὰ ὅποια πολλάκις ἀδυνατοῦμεν ἀκριβῶς νὰ ὀρίσωμεν.

Ο ΔΑΙΜΩΝ.

Διήγημα ὑπὸ **I. I. ΚΡΑΣΣΕΒΣΚΥ.**

(συνέχεια.)

Ὁ κόμης εἶχε τὸ ἀνεκτίμητον προτέρημα νὰ ἴνῃ καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ κακοδιαθεσίᾳ ἐξαίρετος σύντροφος καὶ ἐν ἀνάγκῃ εὐθύμιος καὶ εὐτράπελος ἐταῖρος. Ἐτραπήσαν τὸν νέον δρόμον, ὅστις πρὸ μικροῦ εἶχεν ἀνοιχθῆ ἐπὶ τῶν βράχων καὶ μόλις ἐξομαλυνθῆ, ὅτε ὁ πανοῦργος Τόνι προέτεινε νὰ τραπῶσι δεξιὰ πρὸς τὰ ὄρη, λέγων ὅτι ἡδύνατο νὰ φθάσωσιν ἐγκαίρως εἰς τὸ Καστελλαμάρε καὶ μετὰ περισσοτέραν ἀνεσιν ἢ δὲ πρότασις τοῦ αὐτοῦ ἐγένετο δεκτὴ, καίτοι προήρχετο προφανῶς ἐκ κερδοσκοπίας, διότι ὁ ὀνηλάτης ἐπληρώνετο μετὰ τὴν ὥραν. Οἱ δύο φίλοι, φαγόντες ἐν βίᾳ ὀλίγον ἄρτον, τυρὸν καὶ σαλίμι καὶ ἐνδυναμωθέντες μετ' ὀλίγον οἶνον ἀνῆψαν τὰ ταγᾶρα τῶν καὶ παρατηροῦντες ἀριστερὰ πὰρὰ τοὺς πρόποδας τῶν ὄρεων τὸν ὡς κυανοῦν μανδύαν ἀπλούμενον θαλάσσιον ὄρυον, ἀπωτέρω δὲ τὸν καπνίζοντα Βεζούβιον καὶ τὸ περιβάλλον τὴν ἀκτὴν ὡς διὰ στεφάνου πολίχνιον, ἡλαυνον πρὸς τὸ Monta Cupola ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ εὐθύμου ὀνηλάτου Τόνι, ὅστις ἠσχολεῖτο μετὰ τὴν ἐκκένωσιν τοῦ ὑπολειφθέντος ἐν τῇ φιάλῃ οἴνου.

Ὁ Ἀδριανὸς ἠσθάνετο ἑαυτὸν πρὸς μεγάλην τοῦ χαρᾶν πάλῳ ζωηρότερον καὶ δυνατώτερον ἢ πρότερον ἐν τῇ ἐπαύλει τοῦ, ἐνθα ἔμενε στενοχωρούμενος καὶ ἀνιώμενος. Ὁ κόμης ὄλος τῷ προσεμεδίᾳ, ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ἀνεκτικλοῦντο ἤδη τεμάχια ἐπεισοδίου τινός, εἰς τὸ ὅποιον πρὸ μικροῦ εἶχεν ἐργασθῆ. Ὁ κόμης Μαριᾶνος ὅστις οὐδόλως ὑπέπτευεν ὅτι ὁ μονομανῆς ποιητής, μόλις ἐπανελθὼν εἰς

τὴν ζωὴν, ἐστράφη καὶ πάλιν πρὸς τὴν συνήθη αὐτῷ ἐπασχόλησιν τοῦ στιχοῦργεῖν, ἤρχισε νὰ ὀμιλῇ περὶ ἄλλου τινός θεματός. Ἀλλὰ μετὰ τὸν Ἀδριανὸν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συνδιαλεχθῆ τις περὶ οἰουδήποτε ἀντικειμένου, χωρὶς νὰ καταλήξῃ ἀνεπαίσθητως εἰς τὸ ποίημα. Ὁ κόμης ἤρχισε νὰ ὀμιλῇ περὶ τῆς Μις Ρόζα.

— „Εἶσαι ὅμως τῇ ἀληθείᾳ σκληρὸς, ἀσπλαγχνος“, εἶπεν ὁ κόμης.

„Εἰς τὴν Ἀγγλίδα ἔδωκες μόνον τὴν εὐκαιρίαν νὰ σὲ ἐρωτευθῇ καὶ τώρα τὴν ἀποκρούεις, διότι σὲ κατέλαβεν αἰφνηδῶς ὁ φόβος, ὅτι ὁ ἔρωσ καταπνίγει τὴν ποίησιν.“

„Μὲ συγχωρεῖς“, ἀπήντησεν ὁ Ἀδριανός, „Περὶ ἔρωτος οὐδέποτε ἐγένετο λόγος μεταξύ μας. Οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαίως ἔλεγον πολλά, ἀλλὰ τὸ στόμα ἦτο μετὰ ἐπτὰ σφραγίδας κλεισμένον. Συνδιελεγόμεθα περὶ τοῦ Στέλλου, περὶ τοῦ Βύρωνος, περὶ τοῦ Βάλτερ Σκόττ, περὶ τοῦ Σαιξπήρου — ἀλλὰ περὶ οὐδενός ἄλλου.“

— „Εἶνε ἡ Ἀγγλὶς ὠραία“, ἠρώτησεν ὁ Μαριᾶνος μετὰ περιεργείας.

— „Ὅπως μόναι αἱ θυγατέρες τῆς Ἀλβιόνας δύνανται νὰ εἶναι“, ἀπεκρίθη ὁ Ἀδριανός, „ἰδανικὴ καλλονή! Εἶνε ὀρφανή, ἐντελὴς ἀνεξάρτητος καὶ πολὺ ἐλευθέρων ἰδεῶν. Μόλις εἰκοσαετῆς οὐσα ταξιδεύει μόνη, μετ' ἑνὸς σιωπηλοῦ γυναικίου, καὶ μετ' ἀκαμάτου ζήλου πληροῖ τὰ λευκώματά τῆς ὠραιότητων εἰκόνων. Ἐχει πρὸς τοῦτοις μεγάλην ἰκανότητα

ἐν τῇ μουσικῇ, καὶ ἐν συντόμῳ εἶνε καλλιτέχνις ἐν ὅλῃ τῇ σημασίᾳ τῆς λέξεως.

— «Ἐχεῖς τῷ ὄντι ἐξαίρετον τύχην», ἀνεφώνησεν ὁ Ἀδριανός. «Ἡ τύχη σοὶ πέμπει τὸ ἰδεώδες τῆς καλλονῆς, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ σε καταστήσῃ τὸν εὐδαιμονέστατον τῶν θνητῶν, καὶ σὺ ἀγνώμων...»

— «Ἀγαπῶ πρὸ παντός ἄλλου τὸ ποιήμα μου», ἀπήντησεν ὁ Ἀδριανός ἀστεειούμενος συγχρόνως καὶ σπουδαζών, «πρὸ πάντων τὸ ποιήμα μου, τὸ ὁποῖον φέρω ὡς ἡ φιλόστοργος μήτηρ τὸ ἀγαπητὸν τέκνον! Σοὶ τὸ εἶπον καὶ ἄλλοτε: Ἡ ποίησις εἶναι ἡ μᾶλλον ζηλότυπος ἐρωμένη, καὶ ἐπειδὴ ἔχει δι' ἐμὲ θεῖα καὶ ἀνεκφραστα θέλγητρα, διὰ τοῦτο θυσιάζω χάριν αὐτῆς ὅλας τὰς Ῥόζας τοῦ κόσμου.»

Ἀνεστένεζεν ὁμοῦ καὶ προσέθηκε:

«Ἐν τῇ συμπεριφορᾷ μου ταύτῃ ὑπάρχουσι πολλοὶ ὑπολογισμοὶ καὶ μεγάλη προσοχὴ καὶ πρόνοια φοβοῦμαι τὸν ἴδιον ἐαυτὸν μου. Ὅπως τώρα ἀγαπῶ τὴν ποίησιν, οὕτω θὰ ἠδυνάμην νὰ ἀγαπήσω καὶ μίαν γυναῖκα. Καὶ τότε τὰ πάντα θὰ ἐχάνοντο: δέκα ἐτῶν κόποι καὶ θυσία θὰ διελύοντο ὡς κἀπνός. Ἐν τῇ ἀγάπῃ αὐτῆς θὰ καταστρεφόμεν.»

— «Καὶ θὰ ἦσο ἀπλούστατα ὁ εὐδαιμονέστατος τῶν θνητῶν!» προσέθηκεν ὁ Μαριάνος ὀλίγον τι σκωπτικῶς.

— «Ἐπὶ πόσον χρόνον;» ἠρώτησεν ὁ Ἀδριανός. «Τὰ πάντα ἐπὶ τῆς γῆς ἔχουσιν ὠρισμένην διάρκειαν. Ὁ σφοδρὸς καὶ ἀκατάσχετος ἔρως διαρκεῖ ἐτι βραχύτερον χρόνον ἢ ἄλλα αἰσθητάτα.»

— «Καὶ ἡ ποίησις εἶνε ἀθάνατος!» παρετήρησεν ὁ Μαριάνος γελοῦν.

«Ἐν τῇ φωνῇ τοῦ Μαριάνου διεκρίνετο μικρὰ τις εἰρωνεία. Ὁ Ἀδριανός ἐσιώπησεν ἀποτόμως. Οἱ ὄνοι ὀτρυνόμενοι ἀνέβαινον μετὰ δυσκολίας τὸ ὄρος, ἄλλοτε μὲν ἐπιταχύνοντες τὰ βήματά των, ἄλλοτε δὲ βραδύτερον κινούμενοι, ὁσάκις δὲν ἤσθάνοντο τὸ κέντρον τοῦ ὄρηλάτου.

— «Ἐξ ἰδίας, ἐλευθέρως θελήσῃς» ἤρχισεν ὁ Μαριάνος, «ζητεῖς νὰ σωθῆς διὰ τῆς φυγῆς ἀπὸ τῆς θελκτικῆς μαγίσσης. Τοῦτο μαρτυρεῖ φρόνησιν ἀνωτέραν τῆς ἡλικίας σου, παντὸς ἐπαίνου ἀνωτέραν σύνεσιν, καὶ δύναμιν κατασκευάσαν τὴν νεανικὴν ὁρμήν. Ἐν τῷ βάθει τῆς καρδιάς μου σὲ θαυμάζω, ἀλλ' εἶπέ μοι, παρακαλῶ, ποῦ νὰ φύγωμεν; διότι καὶ ἐγὼ εἶμαι μαζὶ σου. Καὶ ἐγὼ εὐρίσκομαι ἐν τῇ φυγῇ, ἀλλὰ φεύγω τὴν ἀφῆρητον, τὴν θανατηφόρον στενοχωρίαν, ἣν φέρω ἐντός μου καὶ τὴν ὁποῖαν ἐπεθύμουν ὅπου δήποτε νὰ θάψω, νὰ καταπνίξω.»

— «Ποῦ νὰ φύγωμεν; Καὶ ἐγὼ ἀγνοῶ», εἶπεν ὁ Ἀδριανός, «ἔχω ἀκατάσχετον ἐπιθυμίαν καὶ πόθον πρὸς τὴν Ἀνατολήν.»

«Δὲν σὲ συμβουλεύω νὰ μεταβῆς ἐκεῖ», εἶπεν ὁ Μαριάνος. «Πρὸς τί ζητεῖς νὰ ἐξαγάγῃς ἐαυτὸν τῆς ἡδίας ἀπάτης; Ἡ Ἀνατολὴ αὕτη, τὴν ὁποῖαν περιφέρεις ἐν τῇ φαντασίᾳ σου, οὐδὲλως ἀναποκρίνεται πρὸς τὴν πραγματικὴν. Θὰ ἀπολέσῃς τὴν τερπνὴν ἀπάτην καὶ θὰ κερδήσῃς δυσαρέσκειαν καὶ ἀπογοήτευσιν. Ἐκτός τούτου τὸ ταξίδιον εἶνε βαρετὸν καὶ ὀχληρὸν, ἢ δὲ χώρα διὰ τῶν ἀναθυμιάσεων καὶ τοῦ αἰωνίου θορύβου θὰ σοῦ καταστρέψῃ τὰ νεῦρα. Ἡ ποίησις οὐδὲν θὰ κερδήσῃ, εἰ μὴ, τὸ πολύ, τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ.»

— «Ζητῶ συγγνώμην, φίλτατε, ἀλλὰ δὲν μὲ πείθει. Καὶ ἐκεῖνο ἀκόμη, τὸ ὁποῖον μᾶς καθιστᾷ ἀνυπομόνους, μᾶς λυπεῖ, μᾶς ἐρεθίζει, μᾶς βασανίζει, δύναται νὰ ἀναζωοπύρσιον ὑπολανθάνοντά τινά σπινθῆρα.

— «Τὸ ὕδωρ εἶνε ἐλσεινὸν καὶ προξενεῖ διάρροϊαν, τὰ γλυκίσματα εἶναι ἀηδιαστικά, ἡ ὀσμὴ τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν κρομμύων σὲ παρακολουθεῖ βῆμα πρὸς βῆμα... Ὁ ἥλιος εἶνε τόσον καυστικὸς ὥστε σὲ τρελλαίνει, ἡ ἄμμος σοῦ τυφλώνει τοὺς ὀφθαλμούς, ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἡ χώρα εἶνε ὅ,τι φοβερὸν καὶ φρικῶδες» προσέθηκεν ὁ Μαριάνος...»

— «Ἀλλὰ ἀνθρώπε τοῦ Θεοῦ!» διέκοψεν αὐτὸν ὁ Ἀδριανός, «τὸ Κάϊρον, αἱ πυραμίδες, αἱ Ἀθήναι, ἡ Ἱερουσαλήμ, ἡ Παλμύρα, ἡ ἔρημος, οἱ Βεδουῖνοι...»

— «Ὅλ' αὐτὰ εἶναι ξεθυμασμένα πράγματα», διέκοψεν αὐτὸν ὁ κόμης, «τὰ ὁποῖα προξενοῦν καλητέραν ἐντύπωσιν εἰς τὰ βιβλία καὶ εἰς τὰς εἰκόνας βλεπόμενα ἢ ἐν τῇ πραγματικότητι. Σοὶ τὸ λέγω καὶ πάλιν, εἶναι μᾶλλον ἀπογοητευτικά ἢ καταγοητευτικά θεάματα. Οὐδέποτε θὰ σὲ συμβούλευον νὰ ἐπιχειρήσῃς αὐτὸ τὸ ταξίδιον. Ἐχομεν πρὸς περιήγησιν μίαν ὀλόκληρον Ἰταλίαν, πλείστας θελκτικώτατας γωνίας, ἐννοεῖται ἐπ' ἴσης δυσώδεις καὶ ῥυπαράς ὡς ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἀπὸ τῶν ὁποίων ὁμοῦ δύναται τις νὰ σωθῆ εὐκολώτερον, ὅταν τὰς ἀηδιάσῃ. Ἐγὼ δίδω τὴν ψῆφόν μου υπὲρ τῆς Ἰταλίας.»

— «Καὶ οἱ λησταί;»

— «Αὐτοὶ τοῦλάχιστον δέχονται λύτρα, ὁσάκις συλλάβωσι τινά ξένον, ἐνῶ ἐν Ἀνατολῇ φονεύουσι τὸν γκιαούρην μὲ ὅλην τὴν ἀδιαφορίαν.»

— «Μὲ ἐκφοβιστικά μέσα δὲν δύνασαι νὰ μὲ πείσῃς», εἶπεν ὁ Ἀδριανός γελοῦν. «Ὀλίγος κίνδυνος εἶνε διὰ τὸ ταξίδιον ὡς ἄρτυμα...»

— «Ὀλίγος, ναί! ἀλλ' ἐδῶ ὁ κίνδυνος ὑπερβαίνει πᾶν ὄριον» εἶπεν ὁ Μαριάνος. «Ἐν τούτοις ἂς ἀφήσωμεν δι' ἄλλοτε τὸ ζήτημα τοῦτο. Σήμερον θὰ μὲ ὑπεχρέωνες ἐκατοντάκις περισσότερο, ἐὰν ἐλάμβανες τὴν καλωσύνην, τὴν γενναιοφύχαιαν, τὴν ἐπιεικειαν νὰ μὲ φιλοδωρήσῃς ἔστω καὶ μὲ τὴν ἀμυδροτάτην ἰδέαν, μὲ τὴν σικιάν, μὲ τὴν ἀντήχησιν τοῦ ποιήματός σου.»

Ταῦτα εἶπεν ὁ κόμης καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν ἀφικνοῦντο εἰς τινά καμπὴν τοῦ δρόμου, ὅστις ἀποτόμως ἐστρέφετο πρὸς τὸ ἄνωθεν. Ὁ Ἀδριανός ὕψωσε τοὺς ὤμους καὶ ἐστράφη πρὸς τὸν φίλον μὲ πρόσωπον ἐκφράζον ἀμνηχανίαν καὶ θαυμασμὸν συγχρόνως, ὅτε αἰφνης νέον τι θέαμα ἀπέσπασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ λεπτοῦ τούτου θέματος. Πρὸ αὐτῶν ἤλαυε βραδέως τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἐπὶ ὄνου καθήμενος ἀνὴρ τις ὕψηλοῦ ἀναστήματος, τοῦ ὁποίου μόνον οἱ μακροί, μέχρι τοῦ ἐδάφους κρεμάμενοι πόδες καὶ ἡ ἐπὶ τῶν ὤμων κωματίζουσα πολὶὰ κόμη ἐφαίνοντο εὐκρινῶς, ἐνῶ τὰ πλάγια μέρη τοῦ φορέματός του ἐκόλυπον οὕτω πως ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, ὥστε ὁμοιάζον πρὸς δύο ἐκατέρωθεν ἠπλωμένας πτέρυγας. Μὲ τὴν μίαν ἀνατεταμένην χεῖρα ἐκράτει ὁ ἀνὴρ μικρὸν τι βιβλίον, ἔχων τὸν ἓνα δάκτυλον μεταξὺ τῶν σελίδων ἐνθα ἴσως πρὸ μικροῦ διέκοψε τὴν ἀνάγνωσίν του. Ἡλαυνε βραδέως καὶ περισκόπει τὰ περίχωρα ἐντροπῶν ἐν τῇ μαγευτικῇ θεᾷ τῆς φύσεως. Ἀκριβῶς ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ἐφαίνοντο ὑπεράνω τῶν πρασίνων συμπλεγμάτων τῶν δένδρων αἱ γαλανὰ ἐκτίσεις τῆς θαλάσσης καὶ ἀπωτέρω διεκρίνετο ἡ Νεάπολις. Ἡ θεὰ ἦτο μαγευτικὴ. Ὁ πολὺς ἀνὴρ ἐσταμάτησε τὸν ὄνον του καὶ ἐφαίνετο ὡς ἐν ἐκστάσει διατελὼν καὶ μεθυσοκόμενος ἐκ τῶν θελγῆτρων τῆς χώρας. Ὁ φιλοσοκώμων Μαριάνος, νομίζων ὅτι ὁ μεμονωμένος οὗτος ταξιδιωτὴς ἦτο Ἄγγλος φέρων μεθ' ἐαυτοῦ τὸ σύγγραμμα τοῦ Murray, ἤρχισε πολωνιστὶ νὰ ὀμιλῇ σκωπτικῶς περὶ τοῦ τέκνου τῆς Ἀλβιόνας, ὅπερ ἄνευ τῆς ἐντύπου ταύτης τροφοῦ

του δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ βῆμα. Ὁ ξένος, ὡς ἂν εἶ εἶχεν ἐνοήσῃ τὰ περὶ αὐτοῦ λεγόμενα ἢ αἰσθανθῆ τὸ σκωπτικὸν τοῦ Μαριάνου ὕφος, ἐστρέφεν ἀμέσως τὴν κεφαλὴν πρὸς τοὺς πλησιάζοντας φίλους. Τὸ πρόσωπόν του ἦτο γερωνικὸν καὶ ἀσχημον, ἀλλὰ τσαούτης μεγαλοπρεποῦς σοβαρότητος καὶ ἡρεμίας, τσαούτης οὐρανίας γαλήνης ἐκφραστικόν, ὥστε ἡ εἰρωνεία ἐσβέσθη πάραυτα ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ κόμητος. Ὁ Ἀδριανός τούναντιον ἔγεινε κάτωχρος καὶ τρέμων ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ γέροντος, ὅστις ὡσαύτως παρετήρει μετὰ προσοχῆς τὸν νεανίαν ὡς πρόσωπον γνωστὸν, τὸ ὁποῖον ἀπὸ πολλοῦ χρόνου δὲν εἶχεν ἐπανιδῆ... Αἰφνης ὁ ποιητὴς ἐκτείνας τοὺς βραχίονας, Θεέ μου! ἀνεφώνησε, εἶνε ἀληθὲς ἢ ὄνειρεύομαι;... Σενούτα!»

Ὁ γέρον ἀναγνωρίζας τὸν Ἀδριανὸν ἀπέκτησεν αἰφνης νεανικὴν δύναμιν, ἐπήδησε ταχέως ἀπὸ τοῦ ὄνου του καὶ ὅλος συγκεινημένος ἐνηγκαλίσθη τὸν ἀρχαῖον μαθητὴν του λέγων, Ἀδριανέ! εἶσαι σὺ, Ἀδριανέ;»

Ὁ κόμης, ἀγνοῶν παντελῶς τίς ἦτο ὁ Σενούτας αὐτός, ἔμεινε ἐπὶ τοῦ ὄνου του, ἐστήριξεν ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ σάγματος καὶ ἐθεῖτο τὸν γλαυκὸν τῆς θαλάσσης κόλπον. Ἡ παράδοξος αὕτη συνάντησις ἐφαίνετο ὅτι δὲν τῷ ἤρσκει πολὺ, καθ' ὅτι ἀπέσπασε ἀπ' αὐτοῦ τὸν Ἀδριανόν, τοῦ ὁποίου τὴν φιλίαν ἐπεθύμει νὰ ἔχῃ ὀλόκληρον καὶ ἀμέριστον. Ἐν τούτοις ἐνηγκαλίσθησαν ἀλλήλους ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ μαθητὴς συγκεινημένοι καὶ σιωπηλοί, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τοῦ γέροντος ἐξήταζον ἔμφροβι τὸν πρώην ἀνθηρὸν νεανίαν, ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ ὁποίου ἡ ἀκατάπαυστος ἐργασία καὶ ὁ πυρετώδης βίος εἶχον ἐντυπώσῃ τὰ φοβερά των ἴχνη.

«Ἀλλὰ τί νὰ τρῶ;» ἀνεφώνησεν ὁ Ἀδριανός, «πῶς ἔρχεται ἐδῶ, προσφιλέστατε καθηγητά;»

— «Ἐγὼ, ἀγαπητέ μοι Ἀδριανέ, ἤρχισεν ὁ καθηγητὴς βραδέως, «ἐνῶ ὁ ἴδιος εἶμαι ἐρείπιον, ἤλθον ἐδῶ νὰ παρατηρήσω τὰ εἰρήπια, νὰ ἀναζητήσω ὀλίγον ὑπὸ τὸν ἥλιον τοῦτον καὶ τὸν θαυμάσιον οὐρανόν... Εἶμαι ἐντελῶς ἀπωρητισμένος: ἀπέθανον ὅλοι ἐκεῖνοι, διὰ τοὺς ὁποίους ἔζων καὶ ἤλθον ἐδῶ διὰ νὰ λησμονήσω... καὶ νὰ ἀνεύρω ὀλίγην ζωὴν... Χρήματα δὲν μοῦ λείπουν, ἀλλὰ ἀνθρώποι. Ἄν ἔλειπεν ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ ποίησις, θὰ ἤμην ἀπὸ πολλοῦ ἐν τῷ τάφῳ.»

Ἀνεστένεζε καὶ ἀπέμαζε τοὺς ὕγρους ὀφθαλμούς. Ὁ Μαριάνος ἦτο τίσον πλησίον, ὥστε ὁ Ἀδριανός ἐθεώρησε πρέπον νὰ τὸν συστήσῃ εἰς τὸν Σενούταν.

— «Ὁ πρῶτος καὶ μόνος μου διδάσκαλος, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλω τὰ πάντα!» εἶπε δεικνύων τὸν γέροντα, «ὁ μόνος καὶ ἄριστος παιδικός μου φίλος, κόμης Μαριάνος!»

Οἱ δύο ἀγνωστοὶ ἐχαίρετίσθησαν εὐγενῶς ἐξ ἀποστάσεως, οὐδεμίαν προφανῶς διάθεσιν ἔχοντες νὰ πλησιάζωσιν ἀλλήλους.

— «Λοιπὸν μαζὶ εἰς τὸ Καστελλαμάρε!» προσέθηκεν ὁ Ἀδριανός, περιπτυσσόμενος αὖτις τὸν γηραιὸν του διδάσκαλον.

Τὴν συνάντησιν ταύτην ὡς καὶ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ κόμητος Μαριάνου κατὰ τὴν προῖαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθὼς ἐν γένει καὶ πάντα ὅσα συνέβαινον αὐτῷ ἐν τῷ βίῳ, ἀπέδιδεν ὁ Ἀδριανός εἰς τὴν κηδομένην αὐτοῦ θεῖαν πρόνοιαν. Πράγματι δὲ εἰς τὰ δύο ταῦτα συμβάντα μᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἠδύνατό τις νὰ δῶδῃ τὴν προστάτιδα χεῖρα τοῦ ἀγαθοῦ του ἀγγέλου, ὅστις ἔσωζε τὸν Ἀδριανόν ἐκ τῆς ἀπελπιστικῆς ἐρημίας καὶ ἀπομονώσεως. Ὁ Μαριάνος

ἦτο ἐφάνη αὐτῷ ὡς σωτήρ, ὁ δὲ γηραιὸς καθηγητὴς ὡς παρῆγορος ἀγγελοῦ, ὡς ἄλλη φιλόστοργος καὶ προνοητικὴ μήτηρ. Τοῦ Ἀδριανοῦ τὸ πρόσωπον ἀπῆστραπτε χαρὰν ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ, ὅτι ἠδύνατο ἤδη νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν δρόμον του εἰς τὸ Καστελλαμάρε μὲ τοὺς δύο του συντρόφους, οἵτινες ἀπέτελουν τρόπον τινὰ τὴν αἰλικὴν αὐτοῦ συνοδείαν. Ὁ ὀλιγόλογος καθηγητὴς παρετήρει μετὰ βαθύτης συγκινήσεως τὸν πρώην μαθητὴν του, ἀναγινώσκων ἐπὶ τοῦ προσώπου του τὰς χαρὰς καὶ τὰς λύπας τοῦ παρελθόντος βίου του. Ὁ κόμης Μαριάνος, τοῦ ὁποίου ἡ διάθεσις εἶχεν αὖτις μετατραπῆ πρὸς τὴν συνήθη ἀλαζονείαν καὶ εἰρωνείαν, ἤλαυε τὸν ὄνον του ἐν σιωπῇ ὀρθοτενῆς καὶ ἀλύγιστος, μετὰ τινος σχεδὸν ζηλοτυπίας ἐν σχέσει πρὸς τὸν Ἀδριανόν. Ἡ συνδιάλεξις προῦχώρει μετὰ τινος δυσχερείας, εἰ καὶ ὁ ποιητὴς ἦτο ἐκτάκτως διατεθειμένος εἰς τὴν ὀμιλίαν καὶ εἶχε μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ καυχήθῃ ἐνώπιον τοῦ παλαιοῦ του διδασκάλου, μὲ τὸ ποιήμα, μὲ τὸ ταξίδιον του, μὲ τὰς ἰδέας του, μὲ τὸ μεγαλεῖόν του. Ἐνόμιζε δηλαδὴ ὅτι ὁ Σενούτας ἠγνοεῖ παντελῶς τὰ ἀφορῶντα αὐτὸν τὸν Ἀδριανόν συμβάντα. Ὁ καθηγητὴς, ὅστις εἶχεν ἤδη συνελθῆ ἐκ τῆς πρώτης αὐτοῦ παραχθῆς, ἤλαυνεν ἡσυχος καὶ παιδρὸς εἰς τὰ πρόσω, ὅτε μὲν καταμαγευόμενος ἐκ τῆς ζωγραφικῆς τῶν περιχωρῶν θεᾶς, ὅτε δὲ προσήλθον τὰ βλέμματα ἐπὶ τοῦ μαθητοῦ του. Ὁ Μαριάνος παρετήρει ἀμφοτέρας μετὰ τινος σκωπτικῆς ὕφους. Ὁ Σενούτας τῷ ἐφαίνετο γελοῖος, διότι ὁ κόμης ἀντελαμβάνετο εὐκόλως καὶ ταχέως τῆς γελοίας ὄψεως παντὸς πράγματος. Ἡ σπουδαιότης καὶ σοβαρότης τοῦ γηραιοῦ καθηγητοῦ, ὅστις ὀλίγον ἐφρόντιζε περὶ τοῦ πλησίον του ἐλαύνοντος κόμητος, δυσχερῆσαι αὐτὸν τὸν Μαριάνον. Ὁ κόμης λοιπὸν ἐθεώρησε κατεπειγόντως ἀναγκαῖον νὰ φανερώσῃ τὴν προσωπικότητά του κατὰ τρόπον, ἐπιβάλλοντα σεβασμὸν εἰς τὸν «σκολαστικόν» δάσκαλον. Τοιοῦτοτρόπως προῦχώρουν, μέχρις οὗ ὁ Ἀδριανός, ἐπιθυμῶν ἀνυπομόνως νὰ δευχθῆ ἐν ὅλῳ αὐτοῦ τῷ μεγαλεῖῳ καὶ νὰ θαμβώσῃ τὸν καθηγητὴν, ἠρώτησεν αὐτόν:

«Προσφιλέστατέ μοι καθηγητά, ἠκούσατέ τι περὶ ἐμοῦ, ἀφ' ὅτου διεκόψαμεν τὴν ἀλληλογραφίαν μας;»

Περὶ τὰ χεῖλη τοῦ Σενούτα ἐπλανήθη ἰλαρὸν τι μειδιάμα.

«Πόθεν; παρὰ τίνος; Δὲν ἐνθυμοῦμαι τῇ ἀληθείᾳ» εἶπε βραδέως, «ἀλλ' ἀδιάφορον. Ἐλαβον περὶ σοῦ, προσφιλέστατέ μοι Ἀδριανέ, λεπτομερεστάτας εἰδήσεις, καὶ ἀπέδειξες τούτου εἶνε ὅτι ἠκούσα περὶ τοῦ ποιήματός σου καὶ περὶ τοῦ σταδίου σου, ἐκ δὲ τῶν δεδομένων μοι πληροφοριῶν δύναμαι νὰ εἰκάσω ἐν γένει περὶ τῆς ψυχικῆς σου διαθέσεως... Μόνον μετὰ τὴν ἀναχώρησιν σου ἐκ τῆς πατρίδος δὲν ἔλαβον πλέον ἄλλας εἰδήσεις περὶ σοῦ.»

Ὁ Ἀδριανός ἔσεισε δυσπίστως τὴν κεφαλὴν, χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ. Ὁ κόμης Μαριάνος ἐπωφελήθη τὴν στιγμὴν ταύτην τῆς σιγῆς, ὅπως ἀναμειχθῆ εἰς τὴν συνδιάλεξιν.

— «Καὶ ἐγὼ εἶχα νὰ τὸν ἰδῶ πολλά ἔτη καὶ μόλις πρὸ μᾶς ὥρας τὸν ἐπανεῖδον μετὰ τοσοῦτον χρόνον. Ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὅμως ἠκούσα πολλά περὶ αὐτοῦ, διότι ὁ Ἀδριανός εἶνε ἀνθρώπος, περὶ τοῦ ὁποίου κυκλοφοροῦσιν ἤδη πολλὰ καὶ φήμαι καὶ παραδόσεις καὶ οἱ ἀνθρώποι διηγοῦνται περὶ αὐτοῦ μύθους καὶ ἀνέκδοτα. Ἐκ τῶν ὀλίγων λόγων, τοὺς ὁποίους ἀντηλλάξαμεν, ἐνόησα ὅτι ὁ Ἀδριανός εἶναι καὶ αὐτῶν τῶν κυκλοφορούσων περὶ αὐτοῦ παραδόσεων πολὺ ἀνώτερος, ὅσον ἀφορᾷ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν φαντασίαν. Καὶ σέε, κύριε καθηγητά, θὰ πεισθῆτε ὅτι ὁ κοινὸς ἡμῶν φίλος ἔχει

μόνον ἐν τῇ ποιήσει ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ βίῳ εἶναι ἀληθῆς καὶ γνήσιος ποιητῆς . . .

Ἐιρωνικὸν μειδιάμα συνώδευσε τὴν φράσιν ταύτην, εἰς τὴν ὅποιαν ὁ καθηγητῆς ὀλίγην ἔδωκε προσοχὴν, διότι ὅλη του ἡ ψυχὴ ἦτο συγκεντρωμένη ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, δι' ὧν παρετήρει ἐταστικῶς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀδριανοῦ, ἐπιθυμῶν ν' ἀναγνώσῃ ἐν τῷ βᾶθει τῆς ψυχῆς του . . .

— „Κατὰ τοσοῦτον πλεονεκτῶ ὑμῶν, κύριε κίμης“, ἀπήντησεν ὁ Σενούτας, „καθ' ὅσον ἐγνωρίζον τὸν ἀρχαῖόν μου μαθητὴν ἀπὸ τῆς τρυφερᾶς ἐκείνης ἡλικίας, καθ' ἣν τὰ πνευματικὰ αὐτοῦ δᾶρα εὐρίσκοντο εἰσέτι, οὕτως εἰπεῖν, ἐν τῇ πρώτῃ αὐτῶν βλαστήσει, διετέλεσα δὲ ἐν στενοτάτῃ πνευματικῇ μετ' αὐτοῦ ἐπικοινωνία. Τάτε ἤδη ἐξωμολογεῖτο εἰς ἐμὲ πάντα, ὅσα βραδύτερον ηὔξηθησαν ἐν αὐτῷ καὶ ἐνεδυναμώθησαν. Ὡς ἐκ τούτου εἶμαι εἰς θέσιν γὰρ διακρίνω ὑπερπάντα ἄλλον . . .“

— „Τὰ πάντα; Ἀμφιβάλλω!“ προσέθηκεν ὁ Μαριᾶνος μετ' ἐλαφρᾶς εἰρωνείας. „Τὸν ποιητὴν δύνασθε βεβαίως νὰ διδῆτε ἐν αὐτῷ, κύριε καθηγητᾶ, ἀλλὰ τὸν ἐκκεντρικόν . . .“

— „Νομίζω ὅτι τὸ ἐκκεντρικὸν καὶ ἀλλόκοτον ἐν αὐτῷ ἐκπηγάζει ἐξ αὐτῆς τῆς ποιήσεως“, προσέθηκεν ὁ Σενούτας ἠσυχῶς.

Ὁ Ἀδριανὸς κατένευσε με ἀκτινοβολοῦν μειδιάμα, ὁ δὲ Μαριᾶνος ἐσιώπη. Ἡ ὁδὸς ἐστρέφετο πάλιν ἀποτόμως ἀνιούσα, καὶ ἐπειδὴ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἡ κλιτὸς τοῦ ὄρους πρὸς τὴν θάλασσαν ἦτο περισσότερον καταφερῆς, τὰ δὲ δένδρα σπανιώτερα καὶ χαμηλότερα, ἀνεπετάννυτο ἐνταῦθα θαυμασιωτάτῃ ἀποφῆς πρὸς τὸν κόλπον τῆς θαλάσσης, ὅστις διεγράφετο εὐκρινέστατα καὶ ζωηρότατα ἀπὸ τῆς σιδένδρου καὶ σμερῆς τοῦ ὄρους κλιτύος. Ὁ ἥλιος κατηγόραζε τὸν θαλάσσιον ὄρμον καταχέων ἐπ' αὐτοῦ λαμπρότατα χρῶματα, ἐνῶ τὸ ὄρος καὶ τὰ δένδρα ἐκαλύπτοντο ὑπὸ διαφανοῦς σιαιᾶς. Δύο ἀπορροῶνες πέτραι τοῦ βράχου, ἀνακίπτουσαι

ἀποτόμως ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων καὶ τινες πανάρχαιοι δρυὲς καὶ κασταναῖαι ἀπετέλουν ζωγραφικώτατον σύμπλεγμα, δυνάμενον νὰ προσελκύσῃ τὴν προσοχὴν παντὸς καλλιτέχνου. Πλησιάσαντες εἰς τὴν μαγευτικὴν ταύτην θέσιν οἱ ἡμέτεροι ὁδοιπόροι παρετήρησαν αἴφνης ὑπὸ τινι ὑπερμεγέθει σκιαδεῖω καθήμενην, φοροῦσαν ψιάθινον πῖλον καὶ κρατοῦσαν κιβώτιόν τι ἐπὶ τῶν γονάτων κυρίαν τινά, ἣτις ἐφαίνετο τοσοῦτον ἀφωσιωμένη εἰς τὴν ἰχνογράφησιν τοῦ ζωγραφικοῦ τοπίου, ὥστε οὐδόλως ἠσθάνθη τὴν προσέλασιν αὐτῶν. Ὁ ὁδηγὸς μετὰ τῶν δύο ὄνων καὶ προβεβηκυῖα τις τὴν ἡλικίαν γυνὴ ἐκείνη ἠσυχάζοντες εἰς μικρὰν τινα ἀπόστασιν. Ὁ Ἀδριανός, ἅμα ὡς ἔρριψε τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς ἰχνογραφούσης νεάνιδος, ἠρυσθίασε καὶ συνεταράχθη ἐπιτοσοῦτον, ὥστε ὁ κόμης Μαριᾶνος ἀμέσως ἐνόησεν ὅτι ἡ καλλιτέχνις οὐδεμία ἄλλη ἦτο ἢ ἡ Μις Ρόζα. Πράγματι ἦτο αὕτη, ἣτις ἐσεδιάζε μετὰ τσοῦτης ἐπιμελείας ἐπὶ τοῦ χάρτου ἐν Souvenir d'Italie. Οἱ ἡμέτεροι ὁδοιπόροι ἐσταμάτησαν τοὺς ὄνους των ὅπως μὴ ταράξωσι τὴν ἰχνογραφοῦσαν νεάνίδα καὶ ἵνα θαυμάσωσιν ἐν ἀνέσει τὴν θαυμασίαν καλλονήν της.

Πρὸ πάντων δὲ ὁ κόμης προσήλωνεν ἐπ' αὐτῆς μετὰ περιεργίας τὰ ἐταστικά του βλέμματα. Καίτοι ἡ νεᾶνις ἐκάθητο, ἡδύνατό τις ὅμως γὰρ διακρίνῃ εὐκόλως τὸ εὐμέγεθες καὶ ὠραῖον ἀνάστημά της, ἐφ' οὗ διεφαίνετο ἡ βώμη καὶ ἡ εὐστροφία, ἣν ἡ τῆς σωματικῆς ἀναπτύξεως κηδομένη ἀγγλικὴ ἀγωγή παρέχει καὶ εἰς αὐτὰς τὰς γυναῖκας. Ἡ Ἀγγλὶς αὕτη δὲν ὠμοιάζε καθόλου πρὸς τὰς ἡμετέρας ἀπαλὰς καὶ ἄγαν εὐαισθητοῦς Πολωνίδας, τὰς συνειδημένας εἰς τὸν ἥρμενον καὶ παντελῶς ἀτάραχον ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ βίον, ἀλλ' ἦτο ἡ ἐφ' ἑαυτὴν πεποιδυῖα καὶ τῶν ἰδίων ἀρετῶν πλήρῃ συναίσθησιν ἔχουσα γυνή, ἣτις οὐδὲν φοβεῖται, ἣτις γνωρίζει τὸν κόσμον καὶ τὸν ἀνθρώπινον βίον. Ἡ πρὸς τὰ ἀνὰ ἐστραμμένη μικρὰ κεφαλὴ τῆς μετὰ τὴν ξανθὴν κυμα-

Ο ΚΑΛΑΘΟΠΟΙΟΣ. Εἰκὼν ὑπὸ Blume-Siebert.

ταῖς ἐκάθητο, ἡδύνατό τις ὅμως γὰρ διακρίνῃ εὐκόλως τὸ εὐμέγεθες καὶ ὠραῖον ἀνάστημά της, ἐφ' οὗ διεφαίνετο ἡ βώμη καὶ ἡ εὐστροφία, ἣν ἡ τῆς σωματικῆς ἀναπτύξεως κηδομένη ἀγγλικὴ ἀγωγή παρέχει καὶ εἰς αὐτὰς τὰς γυναῖκας. Ἡ Ἀγγλὶς αὕτη δὲν ὠμοιάζε καθόλου πρὸς τὰς ἡμετέρας ἀπαλὰς καὶ ἄγαν εὐαισθητοῦς Πολωνίδας, τὰς συνειδημένας εἰς τὸν ἥρμενον καὶ παντελῶς ἀτάραχον ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ βίον, ἀλλ' ἦτο ἡ ἐφ' ἑαυτὴν πεποιδυῖα καὶ τῶν ἰδίων ἀρετῶν πλήρῃ συναίσθησιν ἔχουσα γυνή, ἣτις οὐδὲν φοβεῖται, ἣτις γνωρίζει τὸν κόσμον καὶ τὸν ἀνθρώπινον βίον. Ἡ πρὸς τὰ ἀνὰ ἐστραμμένη μικρὰ κεφαλὴ τῆς μετὰ τὴν ξανθὴν κυμα-

τίζουσαν κίμην ἐμαρτύρει δύναμιν, ὑπερηφανίαν καὶ αὐτοπεποιθησιν. Μετ' ἐντεταμένης προσοχῆς παρατηροῦσα τὴν ἐξοχὴν, εἶχεν ὀλίγον τι συνεσπασμένας τὰς ὄφρυς, οἱ μεγάλοι γαλανοὶ ὀφθαλμοὶ τῆς ἦσαν προσηλωμένοι εἰς μεμακρυσμένα ἀντικείμενα, τὸ δὲ στόμα τῆς, ὡς ἐν λήθῃ διατελούσης, ἔμενον ὀλίγον τι ἠνεωγμένον, καὶ σειρά μαργαριτῶν διέλαμπε μετὰ τῶν πορφυρῶν, μικρῶν καὶ δροσερῶν χειλέων της. Ἦτο τόσον ὠραία, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ γηραιὸς καθηγητῆς, ὁ λάτρης παντὸς καλοῦ καὶ ὠραίου, μετὰ τὸ πρόσωπον ἀκτινοβολοῦν ὑπὸ χαρᾶς προσήλωσεν ἐπ' αὐτῆς τὰ βλέμματά του. Ἡ ἐν τῇ θεωρίᾳ τῆς φύσεως βεβουδισμένη ζωγράφος οὐδόλως ἴσως θὰ ἠσθάνετο τὴν παρουσίαν τῶν θαυμασίων αὐτῆς, ἂν δὲν ἀπεσπᾶτο ἀποτόμως ἐκ τῆς ἐκστάσεως, ἐν ἣ διατέλει, ὑπὸ τοῦ θαυροῦ τῶν ἐκεῖ πλησίον εὐρισκομένων ὄνων, οἵτινες ἐπὶ τῇ θεᾷ τῶν συγγενῶν καὶ γνωστῶν αὐτῶν ἤρχισαν νὰ ἀνησυχῶσι καὶ νὰ ταράσσονται. Ἡ Μις Ρόζα, ὑπὸ τοῦ θαυροῦ τούτου ἀναταραχθεῖσα, ἔστρεψε τὸ περικαλλὲς πρόσωπον καὶ παρετήρησε τοὺς ζῆνους, οἵτινες εἰς μικρὰν ἀπ' αὐτῆς ἀπόστασιν ἴσταντο σιωπηλοὶ καὶ ἀκίνητοι. Καὶ κατ' ἀρχᾶς μὲν κατέληφθη ὑπὸ μικρᾶς τινος ἀμηχανίας ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκῆτῳ αὐτῶν ἐμφανίσει, εἶτα ὅμως ἀναγνωρίσασα τὸν Ἀδριανόν, προσεμειδίασεν αὐτῷ ἀμέσως, ἔνευσε φιλοφρόνως, ἔκλεισε ταχέως τὸ λεύκωμα καὶ ἠγγέθη περιμένουσα τὴν προσέλευσίν του. Περὶ τῶν δύο ἄλλων ζένων, οἵτινες συνώδευον τὸν Ἀδριανόν, ἐφαίνετο παντελῶς ἀδιαφοροῦσα. Ὁ ποιητῆς ἐν τούτοις, μὴ δυνηθεὶς νὰ ἀντιστῇ εἰς τὸ ἀκαταμάχητον βέλγητρον, ἐπή-

δησε ταχέως ἀπὸ τοῦ ὄνου καὶ ἐπλησίασεν ὑποκλινόμενος πρὸς τὴν Ἀγγλίδα.

— „Αὐτὸ δὲ εἶναι ἀληθινὸν θαῦμα“, ἀνεφώνησεν ἡ Μις Ρόζα μετὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῇ ἐλευθερίας, „ὅτι ἐγκαταλείπετε τέλος πάντων τὰ βιβλία σας καὶ ἐξέρχεσθε εἰς τὸν κόσμον, εἰς τὴν ἐξοχὴν, εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα!“

— „Θεοῦ ὡς θαῦμα, δεσποίνις, ὅτι σὰς συνήντησα!“ ἀπήντησεν ὁ ποιητῆς.

— „Τὸ λέγετε ἀπὸ εὐγένειας“, εἶπεν ἡ Ἀγγλὶς μειδιῶσα, „διότι καὶ ποῦ δὲν δύναται τις νὰ με συναντήσῃ; Εὐρίσκομαι πάντοτε εἰς τὰ βουνά, εἰς τὰ δάση, εἰς τοὺς βράχους· δὲν δύναμαι νὰ χορτάσω τὰς φυσικὰς καλλονὰς τῆς χώρας ταύτης . . .“

Ταῦτα λέγουσα παρετήρησε τὸν Ἀδριανὸν τοσοῦτον τολμηρῶς, τοσοῦτον παραδόξως εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ὥστε ὁ ποιητῆς περιήλθεν εἰς σύγχυσιν καὶ ἀμηχανίαν καὶ ἐσιώπησεν.

— „Ποῖοι εἶναι οἱ σύντροφοί σου;“ ἠρώτησεν ἡ Μις Ρόζα.

— „Ὁ παιδικὸς μου φίλος καὶ ὁ ἀρχαῖός μου διδάσκαλος, τοὺς ὁποίους τὴν ἡμέραν ταύτην τῶν θαυμάτων ἔσχον τὸ εὐτύχημα νὰ συναντήσω.“

— „Καὶ εἰς ποῖον μέρος διευθύνεσθε;“ ἠρώτησε γελῶσα.

— „Οὐδεμίαν εἶχομεν ὀρισμένην διεύθυνσιν· ἐπεχειρήσαμεν μικρὰν τινα ἐκδρομὴν, ἣτις ἴσως θὰ ἐπερατοῦτο εἰς τὸ Καστελλαμάρε· τώρα ὅμως ἀγνοῶ, ποῦ θὰ σταματήσωμεν“, ἀπεκρίθη ὁ ποιητῆς.

(ἔπεται συνέχεια.)

1. ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΑΙΤ, μετὰ συντόμου βιογρ. (ἐν σ. 81).

2. Η ΕΚΠΕΣΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΥΝΟΙΑΣ (ἐν σελ. 85). Πρὸ ὀλίγων ἔτι ἡμερῶν, ἴσως καὶ πρὸ ὀλίγων ὡρῶν εἶχεν ἀπεριόριστον δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν λοιπῶν τοῦ χαρμιῶν γυναικῶν καὶ πολυάριθμοι δοῦλοι ὑπήκουον τρέμουσαι εἰς ἐν τῆς συνοφρύωμα. Ἦδη ὅμως, ἐκπεσοῦσα τῆς εὐνοίας τοῦ δεσπότη αὐτῆς ἀπώλεσε τὰ πάντα καὶ ἡ πρῶν πανίσχυρος δεσποῖνα ἐξισώθη μετ' αἰψοῦν πρᾶγμα, τὸ ὅποσον ὁ ἰδιοκτήτης δύναται νὰ διαδέσῃ ἀθάνατος, ὅπως ἂν βουληθῆ. Ἐνεκα ἐλαχίστης τινὸς ἀφορμῆς, ἔνεκα στιγμιαίας τινὸς δυστροπίας κατεκρημνίσθη ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς δόξης αὐτῆς, καὶ μία στιγμιαία ἰδιοτροπία τοῦ δεσπότη δύναται πάλιν ν' ἀποδώσῃ αὐτῇ τὴν προτέραν λαμπρότητα καὶ τὸ ἀρχαῖον κλέος, ἀλλὰ καὶ τὴν σκληροτέραν τύχην, καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον. Τὰ περὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τῆς νεάνιδος δεσμῶ, ἡ ἀτενὴς ἡρεμία τοῦ μαχητοῦ τοῦ φυλάκτοντος τῆς δεσμοῦτιδος, ἡ ἀπάθεια τῆς παρακαθημένης δούλης αἰθίοπος, τὰ πάντα μαρτυροῦσι τὴν δεινὴν θέσιν τῆς ἐκπεσοῦσης εὐνοουμένης. Ἡ περιβολὴ τοῦ μαχητοῦ μεταφέρει ἡμᾶς εἰς τὴν Περσίαν καὶ εἰς παρελθόντας χρόνους.

3. ΠΟΙΜΕΝΙΚΟΝ ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ. Εἰκὼν ὑπὸ Blume-

Siebert (ἐν σελ. 89). Ποιητικωτάτην σκηνὴν ἐκ τοῦ ποιμενικοῦ βίου παρουσιάζει ἡμῖν ὁ καλλιτέχνης ἐν τῇ ὠραιωτάτῃ ταύτῃ βιογραφίᾳ. Ὁ γηραιὸς ποιμὴν κρατεῖ ἐπὶ τῶν γονάτων τὸν μικρὸν ἐγγονόν του καὶ συγχρόνως τὸ νεαρῶτατον ἀρνίον τοῦ ποιμνίου του, ἐπὶ δὲ τῆς ἰλαρᾶς μορφῆς του φαίνεται ἐξωγραφημένη ἡ ἐνδόμυχος ἀγαλλίασις μετ' ἧς παρατηρεῖ τὰς ἀφελεῖς κινήσεις τοῦ βρέφους τείνοντος τὰς μικρὰς χεῖρας πρὸς τὸ δμηλικὸν ἀρνίον καὶ ὑπισχνουμένου νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ αὐτὸ στάδιον τοῦ πάππου, ὅπερ δὲν ἄγει μὲν εἰς πλοῦτον καὶ τιμὰς ἐν τούτοις ὅμως εἰς εἰρηνικὸν καὶ ἀμέριμον βίον. Καὶ ἡ νεαρὰ μήτηρ, ἡ θαλερὰ καὶ εὐρωστος νεᾶνις τῶν ἀγρῶν, ἣτις φαίνεται εἰσέτι νεαρῶτατον κοράσιον παρατηρεῖ μετ' ἴσης χαρᾶς καὶ στοργῆς τὸ τέκνον της, κρατοῦσα εἰσέτι ἐν τῇ χειρὶ τὸν κωαθίσκον, ἐκ τοῦ ὁποίου τὸ μικρὸν ἐπιε πρὸ ὀλίγου τὸ γάλα του. Καὶ αὐτὸς ὁ ποιμενικὸς κύων παρατηρεῖ μετὰ προφανοῦς ἐνδιαφέροντος τὴν οἰκογενειακὴν σκηνὴν, ἐνῶ ἡ μήτηρ τοῦ ἀρνίου φαίνεται ἀνησυχούσα καὶ φοβουμένη περὶ τῆς τύχης τοῦ μικροῦ της.

4. Ο ΚΑΛΑΘΟΠΟΙΟΣ. Εἰκὼν ὑπὸ Blume-Siebert (ἐν σελ. 92).

Ἡ πρώτη δι' ηλεκτρισμοῦ θανατικὴ ἐκτέλεσις ἐγένετο πρό τινος ἐν Νέα Ἰόρκη. Ὁ κατέδικος ἦτο Γερμανός, ὀνόματι 'Ιωσήφ Reitsch, ὅστις κατεδικάσθη εἰς θάνατον ἕνεκα φόνου κατὰ τῆς συζύγου του. Κατ' ἀρχὰς ἐγένοντο πειράματα ἐπὶ ἐνὸς μάχου καὶ ἐνὸς ἵππου, οὗς ἔθανάτωσαν δι' ἰσχυρῶν ηλεκτρικῶν βευμάτων. Ὁ Reitsch ἐκαθίσθη ἐπὶ τίνος ἔδρας στερεωμένης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, οὗτως ὥστε νὰ ἔχη πρὸς τὰ ὀπίσω κεκλιμένην τὴν κεφαλὴν, ἐδῆθ' ἐπὶ τῆς ἔδρας δι' ἱμάτων· τὸ πρόσωπόν του ἐκαλύφθη διὰ τινος πέπλου· ἀκολούθως ἔθηκαν μεταλλινόν τινα δακτύλιον περὶ τὸν λαίμνον του καὶ ἐστήριξαν τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ μεταλλινῆς σφαιράς· τὸ ηλεκτρικὸν βῆμα ἐτέθη εἰς συγκοινωνίαν μετὰ τοῦ δακτυλίου, καὶ ὁ ηλεκτρικὸς σπινθὴρ εἰσέδυσεν ἀμέσως εἰς τὸν ἐγκέφαλον τοῦ καταδίκου, ὁ δὲ θάνατος ἐπέβη ἐν ἀκαρεῖ. Γενομένης αὐτοψίας ἐπὶ τοῦ νεκροῦ ἐφάνη ὅτι ὁ ἐγκέφαλος ἦτο πλήρης αἵματος. Λέγεται ὅτι ἡ ηλεκτρικὴ αὕτη συσκευή χρῆσι· ἔτι βελτιώσεως καὶ τελειοποιήσεως.

Χαρτὴν καπνοδόχην. Ἐν τῇ πόλει Breslau φηκοδομήθη ἐσχάτως καπνοδόχη 54 ποδῶν ὕψους ἀνωταίως ἐξ ὄγκων χάρτου, συγκολλημένων δι' ἰδιαίτερον τινὸς εἶδους ἀμμοκονίας (Cement). Ἡ καπνοδόχη εἶνε ἀνεπίδεκτος ἀναφλέξεως καί, ἕνεκα τῶν ἰδιότητων τοῦ χάρτου, ἠσφαλισμένη ἀπὸ τῶν κινδύνων τοῦ κερανοῦ.

Γενναίωφυχία. Κατὰ τὴν εἰς Αἴγυπτον ἐκστρατείαν τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος ἡ ἐνοκίφισα τότε πανώλης ἐπέφερε φοβερὰς καταστροφὰς εἰς τὰ γαλλικὰ στρατεύματα, ἅτινα κατελήφθησαν ὑπὸ ἀπελπιστικῆς ἀδυναμίας καὶ ἀποδαρρίνωσεως. Ὁ ἀρχίατρος Desgenette, ἵνα ἐνδαρρύνῃ τοὺς στρατιώτας, ἰσχυρίζετο ὅτι ἡ νόσος δὲν ἦτο πανώλης ἀλλὰ συνήθης πυρετός, ὅστις μετ' οὐ πολὺ ἐμelle νὰ ἐκλείψῃ. Διὰ νὰ ἀποδείξῃ δὲ τὸν ἰσχυρισμόν του, ἐξήγαγε τὸ νυστήριον καὶ ἔταμε δι' αὐτοῦ τὸ ἔλικος ἀσθενοῦς τινος ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ναπολέοντος καὶ τῶν νοσοῦντων στρατιωτῶν, εἴτα δὲ διὰ τοῦ νυστηρίου τούτου ἐνυξε τὴν ἑαυτοῦ πλευράν. Ἡ πρῆξις αὕτη, ἥτις μαρτυρεῖ τὸσοῦτον μείζονα γενναίωφυχίαν καθ' ἑσὸν αὐτός ὁ Desgenette εἶχεν ἀκράδαντον πεποίθησιν ὅτι ἡ νόσος ἦτο πράγματι πανώλης, ἐνέπνευσε μέγα θάρρος εἰς τοὺς ἀδύμους στρατιώτας, κατ' εὐτυχίαν δὲ συμπτῶσιν οὐδῶλως ἐβλάψεν τὸν γενναίωφυχον ἰατρὸν.

Γένεσις τοῦ καπνοῦ (ἀραβικὴ παράδοσις). Τὴν ἐξῆς ἐρώτησιν μοὶ ἀπηύθυνεν ὁ Ἄλλ Χασσάν πρῶταν τινά, ἐνθ' ἐτυγχάνομεν περιπατοῦντες παρὰ τὴν ὄχθην τῆς θαλάσσης.

„Γνωρίζεις, ὦ χριστιανέ, τὴν γένεσιν τοῦ φυτοῦ τούτου, τοῦ ὁποίου τὸ ἀρώμα εἰσπνέομεν καὶ τοῦ ὁποίου ὁ καπνὸς ὑψοῦται αἰωρομένοις μέχρι τοῦ θρόνου τοῦ Ἀλλάχ, μειμνήμενος μὲ τὴν εὐωδίαν τῶν περίε ἀνθέων;“

„Δὲν τὴν γνωρίζω, μουσελίμάνε.“

„Εὐλόγητός ὁ Ἀλλάχ, ὁ ἀποκαλύψας τὰ μυστήρια εἰς μόνους τοὺς πιστοὺς αὐτοῦ, διὰ στόματος τοῦ προφήτου.“

Εἶτα, γεμίσας τὴν καπνοσύριγγά του μὲ νέα φύλλα καπνοῦ, ἤρξατο διηγούμενος:

„Ἡμέραν τινά ἐπορεύετο ὁ Μωάμεθ διὰ τῆς ἐρήμου Γιεμέν. Ἦτο χειμῶν καὶ πάντα τὰ ἔρπετα ἐκοιμῶντο νεναρκωμένα ὑπὸ τῆς χειμερινῆς νάρκης. Αἶψης ὁ ἵππος τοῦ προφήτου ἐπάτησεν ἐπὶ τῆς φωλεῆς ἐχίδνης τινός, ἥτις ἐξεύρευσεν ἔντρομος.

Ὁ Μωάμεθ εὐπλαγχμισθεὶς τὸ ἔρπετόν, κατέβη ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ παραλαβὼν τὴν ἐχίδναν ἔθηκεν αὐτὴν εἰς τὴν χειρίδα του, ὅπως θερμάνῃ καὶ ἀναζωογονήσῃ αὐτήν.

Μετ' ὀλίγον ἐκινήθη ἡ ἐχίδνα καὶ εἶπε:

„Σεβάσμιε προφήτα, θά σὲ δαγκάσω.“

„Μὴ ἔσο ἀγνώμων“, ἀπήντησεν ὁ προφήτης, „Ἐγὼ δὲν σοὶ προὔξω καμμίαν βλάβην.“

„Καὶ ὅμως θά σὲ δαγκάσω, διὰ νὰ μὴ βλάβῃς εἰς τὸ μέλλον οὔτε ἐμὲ οὔτε τὰ τέκνα μου οὔτε τὸ γένος μου ἐλάληρον.“

Αὐτὸ δὲ θά ἦτο ἡ μερίστη ἀχαριστία, πτωχὸν ἔρπετόν, νὰ ἀναποδώσῃ κακὸν ἀντὶ ἀγαθοῦ. Δὲν αἰσχύνεσαι νὰ ἀνταμείβῃς τοιοῦτοτρόπως τὴν εὐεργεσίαν;“

„Θέλω“ ἐφώνησεν ἡ ἐχίδνα, „καὶ ὀρκίζομαι εἰς τὸν παντοδύναμον Θεὸν ὅτι θά σὲ δαγκάσω!“

Ὅτε ὁ Μωάμεθ ἤκουσε τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλλάχ, δὲν ἐτίμησε νὰ ἀνισταθῇ ἀλλὰ κλίνας τὴν κεφαλὴν εἶπε:

„Τὸ ὄνομά του ἄς εἶνε δεδοξασιμένον. Εἰς αὐτὸν ἀνήκομεν καὶ παρ' αὐτοῦ λαμβάνομεν τὴν ζωὴν.“ Ταῦτα εἰπὼν προέτεινε τὴν χεῖρα εἰς τὴν ἐχίδναν πρὸς δῆξιν.

Ἀλλὰ τὸ σφοδρότατον ἄλγος ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ ἐκσφενδονίσῃ κατὰ τοῦ ἐδάφους τὴν ἐχίδναν καὶ νὰ τὴν καταρασθῇ ἐν ὀνόματι τοῦ Ἀλλάχ. Ἀκολούθως ἐξεμύζησεν ὁ προφήτης τὸ δηλητήριον ἐκ τῆς πληγῆς καὶ ἀπέπτυσεν αὐτὸ εἰς τὴν ἄμμον τῆς ἐρήμου. — Παραχρῆμα δὲ εἰς τὸ μέρος, ἔνθα ἔπεσεν ὁ σίελος τοῦ προφήτου, ἐφύτρωσεν ὠραιότατον φυτόν.

Οἱ ὄπαδοὶ τοῦ Μωάμεθ ἔκαυσαν τὰ φύλλα τοῦ φυτοῦ, ὅπως προσενέγκωσιν εὐχαριστήριον θυσίαν τῷ Ἀλλάχ ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τοῦ προφήτου, ἐξεπλάγησαν δὲ ἐπὶ τῇ ἀρωματάδει εὐωδία τοῦ καπνοῦ. Ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου οἱ καλοὶ Μουσελμάνοι καπνίζουσι τὰ φύλλα τοῦ θαυμασίου τούτου φυτοῦ καὶ εἰσπνέουσι μετ' ἡδονῆς τὸ εὐωδέστατον ἀρώμα, διότι ἡ γεύσις του ἔχει τι ἐκ τῆς πικρότητος τοῦ δηλητηρίου τῆς ἐχίδνης καὶ ἐκ τῆς γλυκύτερος τοῦ ἁγίου σιέλου τοῦ προφήτου.

Αὕτη εἶναι ἡ παράδοσις περὶ τῆς γενέσεως καὶ καταγωγῆς τοῦ καπνοῦ, ἥτις ὑπὸ τῶν πιστῶν παραδίδεται ἀπὸ γενεὰς εἰς γενεάν, πρὸς δόξαν τοῦ Ἀλλάχ, οὗ τὸ ὄνομα εὐλογημένον. Μόνος ὁ Ἀλλάχ εἶνε μέγας!“

(Ἐκ τοῦ ἰταλικού.)

Κώδων ἐκ καθαροῦ ἀργύρου 10 ποντίων βάρους πρόκειται κατὰ τὸν „Ρωσσικὸν ταχυδρόμον“ νὰ κατασκευασθῇ ἐν Χαρκοβία πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ ἐν Βορκί συμβάντος δυστυχήματος. Τὴν ἰδέαν πρὸς κατασκευὴν τοῦ κώδωνος τούτου ἔδωκεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Χαρκοβίας Ἀμβρόσιος, ὅστις καὶ συνέστησεν ἐπιτροπήν, δεγμένην τὸν προσφερόμενον ἀργυρον εἰς νομίσματα ἢ παντὸς εἶδους ἀργυρὰ ἀντικείμενα. Ὁ ἀργυρὸς κώδων θὰ ἐξαρτηθῇ ἔξωθεν τοῦ ἐν Χαρκοβία μητροπολιτικοῦ ναοῦ πρὸς τὸ μέρος ἔνθα συνέβη τὸ δυστύχημα. Κατὰ τὴν πρῶτην μετὰ μεσημβρίαν ὥραν ἐκείτης ἡμέρας θὰ κρούεται ἐπὶ 5 λεπτὰ τῆς ὥρας ὁ κώδων ὑπομιμητικῶν εἰς τοὺς κατοίκους τὴν ὥραν τῆς ἐν Βορκί συμβάντος καταστροφῆς καὶ προσκαλῶν αὐτοὺς εἰς εὐχαριστήριους πρὸς τὸν Θεὸν εὐχὰς ἐπὶ τῷ θαύματι τῆς σωτηρίας τῆς αυτοκρατορικῆς οἰκογενείας.

Σύντομος χαρακτηρισμὸς τῶν κατοίκων τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἐδόθη ὑπὸ τινος Ἀγγλοῦ, ὁ ἐξῆς:

Ὁ Ἰρλανδὸς τότε μόνον ἔχει ἡσυχίαν — ὅταν κάμῃ κανυάδες.

Ὁ Ἀγγλος τότε μόνον εἶνε εὐχαριστημένος — ὅταν παραπονήται.

Ὁ Σκωττός τότε μόνον αἰσθάνεται τὸν ἑαυτοῦ του „ὄαν στὸ σπῆτι του — ὅταν εἶναι ἴσθην ξενιτιά.

Οἱ πλουσιώτατοι ἄνθρωποι τοῦ κόσμου. Ὁ πλουσιώτατος πάντων εἶναι ὁ Ἀμερικανὸς Jay Gould, ὁ βασιλεὺς τῶν σιδηροδρόμων. Ἡ περιουσία του ἀνέρχεται εἰς 1½ δισεκατομμύρια φράγκων. Οἱ τόκοι συμποσούνται εἰς 70 ἑκατομμύρια κατ' ἔτος (200,000 φράγκα τὴν ἡμέραν). Μετὰ τὸν Jay Gould ἔρχεται ἕτερος Ἀμερικανός, ὡσαύτως δισεκατομμυριούχος, ὁ Mr. J. W. Mackey, ὅστις ἔχει 1250 ἑκατομμύρια φρ. κεφάλαιον μὲ 62,500,000 φρ. ἐτήσιον τόκον. Τρίτος μεταξὺ τῶν πλουσίων εἶνε ὁ ἐν Λονδίῳ Rothschild, ἔχων περιουσίαν χιλίων ἑκατομμυρίων, τέταρτος ὁ Ἀμερικανὸς Vanderbilt μὲ 625 ἑκατομμύρια, πέμπτος ὁ Mr. J. B. Jones μὲ 500 ἑκατομμύρια. Ἡ ἀγγλικὴ ἀριστοκρατία ἀντιπροσωπεύεται ἐν τῇ χορείᾳ τῶν πλουσίων ὑπὸ τοῦ δουκὸς τοῦ Westminster (400 ἑκατομμ.), τοῦ δουκὸς τοῦ Sutherland (150 ἑκατομμ.), τοῦ δουκὸς τοῦ Northumberland (125 ἑκατομμ.), καὶ τοῦ Μαρκησίου τοῦ Bente (100 ἑκατομμ.). Μεταξὺ τῶν πλουσίων, τῶν ἐχόντων περιουσίαν ἀνωτέραν τῶν 100 ἑκατομμυρίων, ὑπάρχει καὶ εἰς δημοσιογράφος, ὁ James Gordon Bennett, ὁ ἐκδότης τοῦ „κῆρυκος τῆς Νέας Ἰόρκης“ (New York Herald), ὅστις ἔχει περιουσίαν 150 ἑκατομμυρίων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν πλουσίων τοῦ κόσμου, τῶν ἐχόντων περιουσίαν ἀνωτέραν τῶν 25 ἑκατομμυρίων, εἶναι ἐν συνόλῳ 700. Ἐκ τούτων 200 εἶναι Ἄγγλοι, 100 Ἀμερικανοί, καὶ 75 Γάλλοι.

Μέγεθος καὶ βάρος τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ διασημὸς Γάλλος ἀνθρωπολόγος Δρ. Braca εἶνε ὁ συγγραφεὺς καὶ ἐκδότης ἀξιολόγου συγγράμματος περὶ τοῦ μεγέθους καὶ τοῦ βάρους τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς του τὸ κανονικὸς ἀνεπτυγμένον ἀνθρώπινον σῶμα ἔχει τοσοῦτων χιλιogramμῶν βάρος, ὅσα ἑκατοστόμετρα ὑπολείπονται ἐκ τοῦ ὕψους του, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ πρώτου μέτρου. Ἄν τὸ βάρος εἶνε μείζον ἢ ἕλαττον τοῦ ὀρίου τούτου, τὸ σῶμα εἶνε ὑπερμέτρως παχὺ ἢ ἰσχνόν.

Νέος καφές. Ὁ καφὲς θὰ εὖρη κατὰ τὰ φαινόμενα μέγαν ἀνταγωνισμόν ἐκ μέρους ἄλλου τινὸς καρποῦ, τοῦ ἐπὶ τῆς νήσου Réunion φουμένου ἀγρίου πορτοκαλλίου, τὸ ὅποιον κατ' ἀρχὰς μὲν εἶνε πράσινον, εἴτα δὲ προσλαμβάνει ὑπόγλυκον χροῖμα, καὶ τέλος ὠριμάζον γίνεται καταπύρρυνον. Ὁ καρπὸς οὗτος, ὅστις ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν ἐγγωρίων Mussaenda, ζηραίνεται, φήγεται καὶ διυλιζόμενος παρέχει ἀρωματικόν τι ποτὸν, οὐδῶλως διαφέρει τοῦ ἀρίστου καφέ κατὰ τὴν γεύσιν καὶ τὴν εὐωδίαν. Ὁ νέος οὗτος καφὲς „Mussaenda“ εἶνε πολὺ εὐχρύτερος τοῦ συνήθους καφέ, μετὰ τοῦ ὁποίου δύναται καὶ νὰ ἀναμιχθῇ, ἢ δὲ καλλιέργεια αὐτοῦ εὖρη μέχρι τοῦδε μεγίστην διάδοσιν.

Ὁ Ἰωάννης Ἐριξσον, ὁ ἐφευρέτης τοῦ ἀτμοκινήτου ἔλικος, ἀπέθανεν ἐν Νέα Ἰόρκη λίαν προβεβηκὸς τὴν ἡλικίαν. Γεννηθεὶς τῇ 31. Ἰουλίου 1803 ἐν μικρῇ τινι πόλει τῆς σουηδικῆς ἐπαρχίας Wermland, ἠσπασθῆ κατ' ἀρχὰς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον καὶ ἐγένετο ἀξιωματικὸς ἐν τῷ σουηδικῷ στρατῷ. Συγχρόνως κατεγίνετο μετὰ ζήλου εἰς τὴν σπουδὴν τῶν μηχανικῶν ἐπιστημῶν. Τὸ 1826 μετέβη, ὅπως ἐκδήσῃ νέαν τινα ἐφευρέσιν του, εἰς Ἀγγλίαν ἔνθα ἐγκατεστάθη διαρκῶς καὶ ἀφιερῶθη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν σπουδὴν τῆς μηχανικῆς. Πρὸ 50 ἀκριβῶς ἐτῶν ἀπεδήμησεν εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν καὶ ἐγκαθιδρύθη ἐν Νέα Ἰόρκη, ἔνθα κατασκεύασεν ἐν ἔτει 1846 τὸ πολεμικὸν πλοῖον „Princeton“ τὸ πρῶτον ἀτμόπλοιον μὲ τὸν ὑπὸ τὸ ὕδωρ ἀτμοκίνητον ἔλικα, ὅστις ἐνεκρίνισεν νέαν περίοδον ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν πολεμικῶν ἀτμοπλοίων.

Περὶ τὰ δύο ἑκατομμύρια φράγκων προσέφερε πρᾶκτωρ τις τῆς δεκλάμας εἰς τὴν ἀγγλικὴν κυβέρνησιν, ὅπως λάβῃ παρ' αὐτῆς τὴν ἀδειαν νὰ χρησιμοποῖτῇ τὸ ὀπίσθιον μέρος τῶν γραμματοσῆμων δι' εἰδησίαι καὶ ἀγγελίας. Ἄλλ' ἡ κυβέρνησις ἀπέκρουσε τὴν προσφορὰν.

Νέα Αἰτία τῶν συγῶν βροχῶν. Ἐν τῇ ἀγγλικῇ ἐφημερίδι „Northwestern Railroad“ ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως παρόμοζός τις θεωρία περὶ τῶν αἰτίων τῆς συχνότητος τῶν βροχῶν καὶ πνευμονῶν. Ἐν μὲν τῇ Βορείῳ Ἀμερικῇ, λέγει ὁ ἀρθρογράφος, ὑπάρχουσι ὑπὲρ τὰς 30,000 ἀτμομηχανῶν ἐν ἐνεργείᾳ. Αἱ ἀτμομηχαναὶ αὗται ἀναπέμπουσι περίπου 58,000,000,000 κυβικῶν πήχεις ἀτμοῦ καθ' ἑβδομάδα, ἢ δὲ ποσότης αὕτη τοῦ ἀτμοῦ εἶνε ἰκανὴ ὅπως σχηματίσῃ ἐντὸς 24 ὥρῶν ἰσχυρὰν τινα κατχυγίδα. Ἐὰν δὲ ὑπολογισθῶμεν τὸν ἐκ τῶν λοιπῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀτμομηχανῶν ἀναπεμπόμενον εἰς τὴν ἀτμοσφαιραν ἀτμὸν ὀκαπαλάσιον τοῦ ἀνωτέρου ποσοῦ, εὐρίσκομεν ὅτι ἐν μόνῃ τῇ Ἀμερικῇ ἀνέρχεται εἰς τὴν ἀτμοσφαιραν ποσότης 470,000,000,000 κυβικῶν πήχειων ὕδατόςθεος ἀτμοῦ. Οὐδῶλως

εἶνε λοιπὸν θαυμαστὴ ἡ συχνότης τῶν βροχῶν καὶ θυελλῶν, ἐπιλέγει ὁ εὐφυῆς Ἀμερικανός.

Ἡ πόλις „Γλάδστον“. Ἐν τῇ πολιτείᾳ Μίχιγαν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς ἐκτίσθη διὰς νέα πόλις, ἥτις ὀνομάσθη „Gladstone“. Πρὸ 15 μηνῶν ἤρξατο ἡ οἰκοδομὴ τῆς πρώτης οἰκίας, ἥδη δὲ ἡ καινουργῆ πόλις ἀριθμεῖ 2000 κατοίκους, ἔχει πολλὰς ὠραίας καὶ δι' ἠλεκτρικοῦ φωτὸς φωταγωγημένους ὁδοὺς, ἐν δημαρχεῖον, πέντε ἐκκλησίας, τρία σχολεῖα, δύο τραπεζικὰ καταστήματα, ἐξ ἐργοστάσια, μίαν ἐφημερίδα καὶ 50 ἐμπορικὰ καταστήματα.

Τὸ κάπνισμα κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. „Smoking service“ τοῦτ' ἔστι θεία λειτουργία, καθ' ἣν οἱ ἐκκλησιαζόμενοι ἔχουσι τὴν ἀδειαν νὰ καπνίζωσιν, εἶνε ἡ νεωτάτη ἐφεύρεσις ἐν τῷ θρησκευτικῷ βίῳ τῆς Ἀγγλίας. Ὁ ἐφευρέτης τοῦ νεωτερισμοῦ τούτου, δι' οὗ οἱ πιστοὶ δύναται ἀνέντως καὶ μὲ ὀλην τὴν οικειότητα καὶ τὸ θάρρος ν' ἀπευδύνωσι τὰς εὐχὰς αὐτῶν πρὸς τὸν Ἰῆσον, εἶνε Δρ. Πάρκερ, ἱερεὺς τοῦ City-Temple ἐν Λονδίῳ. Ἡ λειτουργία αὕτη διὰ τοὺς καπνίζοντας τελεῖται κατὰ πᾶσαν δευτέραν περὶ τὴν μεσημβρίαν. Οἱ λειτουργοῦμενοι εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος ἐργάται.

Αἰθρηθία καθίζησις τοῦ ἐδάφους ἐν Τέξας. Ἐκτὸς τοῦ φαινομένου τῆς „φλεγόμενης λίμνης“ ἀγγέλλεται ἐκ Νέας Ἰόρκης καὶ ἕτερον ἐπ' ἴσης παράδοξον φυσικὸν φαινόμενον, ἔσπερ παρουσιάσθη ἐν Μιδλοιδιάνη (Texas). Οἱ κάτοικοι τῆς εἰρηνικῆς καὶ ἡσυχῆ ταύτης χώρας κατελήφθησαν ὑπὸ φοβερᾶς ἀνησυχίας ἕνεκα ὑποθρονίων κρούσεων καὶ τῆς συχνῆς βυθίσεως τοῦ ἐδάφους των. Ἐντὸς ὀλίγων ὥρῶν τὸ ἔδαφος ἐβυθίσθη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἀπετελέσθη κώλωμα μεγάλης ἐκτάσεως καὶ 10 ποδῶν βάθους. Αἱ τροχαὶ τοῦ διηδροδρόμου „Fort Worth καὶ New Orleans“ ἐβραῦσθησαν καὶ ἡ συγκοινωνία διεκόπη. Ἰσχυρὸς φόβος, μήπως ἡ καθίζησις αὕτη τοῦ ἐδάφους λάβῃ μεγαλητέρας διαστάσεις.

Τὸ ὑποθαλάσσιον πλοῖον τοῦ Ἰσπανοῦ ἀξιωματικοῦ τοῦ ναυτικοῦ Ἰσαὰκ Παρόλ, πρὸς κατασκευὴν τοῦ ὁποίου ἐχορηγήθησαν 250,000 φράγκων παρὰ τῆς Ἰσπανικῆς κυβερνήσεως, διέψευσε πάσας τὰς μεγάλας ἐλπίδας περὶ τῶν παρ' αὐτοῦ προσδοκωμένων ἐπιτυχιῶν. Ἐνώπιον ἀπειροῦ πλῆθους θεατῶν ἐγένετο ἐσχάτως πρὸς δοκιμὴν ἐν Ἀγίῳ Φερνανδῷ πλοῦς, ὅστις ἀπέτυχεν οὐκ ἐτρότατα.

Ἐν τῇ στατιστικῇ ἐταιρείᾳ ἐν Λονδίῳ ἀπήγγειλεν ὁ Price Williams λόγον περὶ τοῦ σπουδαίου ζητήματος, ἐπὶ πόσον εἰσέτι χρόνον θὰ ἐπαρκέσῃ ἡ ἐν Ἀγγλίᾳ ὑφονομία τῶν ἀνδράκων. Ἡ ἐν ἔτει 1871 διορισθεῖσα πρὸς τοῦτο βασιλικὴ ἐπιτροπὴ ἀπεφάνετο τότε, δεῖ ἐμμελλον εἰσέτι νὰ παραβῶσιν 350 ἔτη μέχρι τῆς παντελοῦς ἐξανθήσεως τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀνδρακωρυχείων. Ἐπὶ τῇ βάσει λίαν ἐπιμελῶς συλλεγένους στατιστικοῦ ὕλικου, λαμβάνων ὅπ' ὄφει καὶ τὴν διηγετικῶς αὐθαρμῶδη καταναλώσιν, ἀπέδειξεν ὁ Williams ὅτι ἐν ἔτει 1883 οὐδαμῶς ἐν Ἀγγλίᾳ θὰ ὑπάρχωσιν ἀνδράκες, ἐξαρουμένων τῶν ἀνδρακωρυχειῶν Denbigh καὶ Flint, τῶν ὁποίων ἡ ἐκμετάλλευσις δύναται νὰ διαρκέσῃ εἰσέτι ἐπὶ 250 ἔτη.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.

ΑΣΠΑΣΙΑ. Μυθιστορία Ροβέρτου Χαμερλιγγίου, ἐκ τοῦ γερμανικοῦ ὑπὸ Λυσάνδρου Γ. Χ. Κώνστα. Ἐκδότης Κάρλος Βίλμπεργ ἐν Ἀθήναις. Διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Γ' καὶ Δ' τόμου τῆς ἀνω μυθιστορίας συνεπληρώθη τὸ ὅλον ἔργον, ἔσπερ καὶ συνιστῶμεν θερμῶς εἰς τοὺς ἡμετέρους φιλομύσους ἀναγνώστας.

ΠΡΟΟΔΟΣ ὑπὸ τὸν τίτλον τούτον ἤρχισεν ἀπὸ τῆς 1. Φεβρουαρίου τρ. ἔτ. ἡ ἐκδοσις καὶ ἑτέρας συναδέλφου μετὰ εἰκόνων ἐν Βιέννῃ, ἢ εὐλόγημα ἐπιτυχίαν. Διευθυντής I Κωνσταντινίδης. Συνδρομὴ ἔτησια φρ. χρ. 30.

ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑΣ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ὑπὸ Α. Ε. Μέγα, Σια-

τιστεύς. Τὸ ἀξιολογώτατον καὶ ἐπὶ πᾶσαν ἐποχὴν ἀρίστον τοῦτο πόνημα συνιστῶμεν θερμῶτα πρὸς ἀπαντας τοὺς φιλομύσους καὶ φιλεπιστήμονας ἡμῶν ἀναγνώστας, ἰδίᾳ δὲ πρὸς τοὺς φίλους τῶν θαυμασιῶν τοῦ ἀστερόεντος οὐρανοῦ. Τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἐν λόγω ἔργου ἀναλαμβάνει καὶ εἰς εὐθύνοισ τῆς „Κλειοῦς“ ἅμα τῇ παραλαβῇ τοῦ τιμημάτος, τιμᾶται δὲ 1½ φρ.

Saint-Signy, HELLAS! Poésie dédiée par la Revue Franco-Hellenique a Leurs Majestés le Roi et la Reine de Grèce (1863—1888). Imprimerie de la Revue de la Littérature Moderne, 1889. 12^ο σ 16.

Η ΑΛΙΕΙΑ ΤΩΝ ΣΠΟΓΓΩΝ.

Εξ τῶν σημαντικωτάτων καὶ τὰ μάλιστα ἀνεπτυγμένον βιομηχανικῶν κλάδων ἐν τῇ οἰκονομικῇ ἐκμεταλλεύσει τῆς μεσογείου θαλάσσης εἶνε ἡ τῶν σπόγγων ἀλιεΐα. Τὸ ἔδαφος, ἐκ τοῦ ὁποῦ ἐξάγεται ὁ ἐπὶ τῇ μαλακότητι καὶ ἐλαστικότητι τῆς σαρκὸς καὶ τῇ λεπτότητι τῶν πόρων αὐτοῦ διακρινόμενος σπόγγος, ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς Γύνδος καθ' ὅλον τὸ μήκος τῆς ἀφρικανικῆς ἀκτῆς μέχρι Ἀλεξανδρείας καὶ εἶτα τρεπόμενον παρὰ τὴν συριακὴν καὶ μικρασιατικὴν παραλίαν διήκει μέχρι τῶν Δαρδανελίων, περιλαμβάνει δὲ ὁλόκληρον τὸ σύμπλεγμα τῶν Κυκλάδων καὶ Σποραδῶν, τὴν Κρήτην, τὴν Κύπρον, τὰς ἑλληνικὰς ἀκτὰς ἀπὸ τῆς Εὐβοίας μέχρι τῆς Κερκύρας καὶ λήγει παρὰ τῇ πόλει Fiume.

Ὁ σπόγγος εἶνε, ὡς γνωστόν, ζωόφυτον, συνιστάμενον ἐξ ἔγχυματικῶν ζωῶν, ἅτινα ζῶσιν ἐντὸς φαιᾶς τινος βλεννης πληροῦσης τὸν σπόγγον ἐν τῇ φυσικῇ αὐτοῦ καταστάσει. Τρία κυρίως εἶδη σπόγγων τῆς μεσογείου θαλάσσης ἔχουσι σκουδαίτητα διὰ τὸ ἐμπόριον: Ὁ χονδροειδὴς σπόγγος, ὁ ἔχων μεγάλας ὀπὰς, ὁ λεπτότερος ὁ ἔχων μικροτέρας τὰς ὀπὰς, καὶ ὁ λεπτότατος καὶ πυκνίστατος σπόγγος ὁ ἔχων λεπτοτάτους πόρους, τὸν ὁποῖον μεταχειρίζομεθα εἰς τὸ λουτρὸν καὶ ἐν τῷ κόμμωτηρίῳ. Τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶδος εὐρίσκεται εἰς ὅλα τὰ διὰ τὴν ἀλιεΐαν τῶν σπόγγων κατάλληλα μέρη, ἰδίᾳ δὲ παρὰ τῇ Συρίᾳ καὶ ἐν τῷ ἀρχιπελάγει. Ὁ ἀρχαιότατος τρόπος τῆς ἐξαγωγῆς σπόγγων διὰ καμάκιον σὺνεται εἰσέτι παρὰ τῇ ἀκτῇ τῆς Δαλματίας καὶ εἰς τινὰ μέρη τοῦ ἑλληνικοῦ ἀρχιπελάγους. Ἄλλ' ὁ καταλλήλστατος διὰ τὴν διατήρησιν τῶν σπόγγων τρόπος τῆς ἀλιεΐας εἶναι ἡ ἐξαγωγή αὐτῶν ὑπὸ δυτῶν ἀνευ συσκευῆς, ὡς γίνεται ἐν Καλύμῳ. Οἱ δῦται εἶναι συνήθως νεανία ἡλικίας 14 ἕως 20 ἐτῶν, ὅτινες κρατοῦντες ἐν ταῖς χερσὶ βαρῦν τινὰ λίθον ἐξηρητημένον ἀπὸ τοῦ πλοίου διὰ μακροῦ τινος σχοινοῦ καταδύνονται εἰς τὴν θάλασσαν μέχρι 50 μέτρων βάθους. Οἱ ἰκανώτατοι καὶ μάλιστα ἡσυχήμενοι δῦται δύνανται νὰ μείνωσιν ὑπὸ τῷ ὕδαρ 2 1/2 ἕως 3 πρωτόλεπτα ἐπαναλαμβάνοντες τὴν κατάδυσιν ἐντὸς 1/4 μέχρι 3/4 τῆς ὥρας. Οἱ γυμνοὶ οὗτοι δῦται, ἐπιωφελοῦμενοι τῆς βραχείας αὐτῶν ὑπὸ ὕδαρ διαμονῆς, ἀποσπῶσι μετὰ σπουδῆς τοὺς προστυχόντας σπόγγους, ἐκλέγοντες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοὺς μεγαλύτερους. Ἡ ὀλικὴ παραγωγή μιᾶς ἑταιρείας δυτῶν, συνισταμένης συνήθως ἐκ 5 ἕως 8 ἀνθρώπων, ἔχει πολλὰκις ἀξίαν 5-8000 δραχμῶν. Οἱ γυμνοὶ δῦται εἶναι ἐκτεθειμένοι εἰς τὸν κίνδυνον νὰ καταβροχθισθῶσιν ὑπὸ τινος καρχαρίου, ἀλλ' ὁ κίνδυνος οὗτος παρουσιάζεται πολὺ σπανίως, ὡς π. χ. ἐν Ἰδρᾷ τὸ τελευταῖον ἐν ἔτει 1885 καὶ ἐν Σύμῃ τῷ 1887.

Τὸ μέγιστον μέρος τῶν ἐν τῷ ἐμπορίῳ σπόγγων ἐξάγεται διὰ καταδυτικῶν συσκευῶν, ἀλλ' αἱ εἰς τὴν Ἀνατολὴν εἰσαχθεῖσαι ἀγγλικαὶ συσκευαὶ εἶναι κατὰ τοῦτο λίαν ἀτελεῖς, διὸ ἐ ἀπὸ τῆς περιεφελαίας εἰσπντούμενος ἀήρ φθάνει μόνον μέχρι τῆς ζώνης, οὕτως ὥστε τὸ κάτω μέρος τοῦ σώματος τοῦ δῦτου εἶνε ἐκτεθειμένον εἰς ἰσχυροτέραν τοῦ ὕδατος πίεσιν, ἣτις μετὰ βραχείαν διαμονὴν εἰς βάθος 35 ἕως 60 μέτρων συνώδει τὸ αἷμα πρὸς τὸ ἀνω μέρος τοῦ σώματος καὶ ἐπιφέρει ἀσπληξίαν καὶ ἄλλα δυστυχήματα. Αἱ γερμανικαὶ συσκευαί, αἵτινες εἶναι τελειότεραι, δὲν ἠδυνήθησαν μέχρι τοῦδε νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς Ἀνατολὴν, ἀφ' ἐνὸς μὲν διότι οἱ δῦται συνειδισμένοι εἰς τὰς ἀπλουστεράς ἀγγλικὰς, δὲν δύνανται εὐκόλως νὰ μεταχειρισθῶσι τὰς πολυπλόκους γερμανικὰς συσκευὰς, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἡ τιμὴ αὐτῶν εἶναι μεγαλητέρα τῆς τῶν ἀγγλικῶν. Διὰ τῆς γερμανικῆς συσκευῆς δύνανται ὁ δῦτης ἐπὶ ὁλοκλήρους ὥρας νὰ ἐργάζηται εἰς βάθος 35 μέτρων, εἰς δὲ μεγαλειτέρα βάθη 50 ἕως 60 μέτρων ἐπὶ 1/2 ἕως 1/3 ὥραν.

Ἡ ἀλιεΐα τῶν σπόγγων ἐν τῇ μεσογείῳ θαλάσσει ἀρχεταὶ κατὰ τὸν μαῖον καὶ τελειώνει τὸν Σεπτέμβριον. Ἄμα ὡς πνεύση ἡ πρώτη ἐαρινὴ αὖρα, ἐκπέλουσιν ἐξ Αἰγίνης Ἐρμιόνης καὶ Ἰδρας περὶ τὰς 400 ἀλιευτικὰς λέμβους, αἵτινες ἐξαπλοῦνται ἐφ' ἕλιων τῶν ἀκτῶν τῆς μεσογείου, ἔνθα ὑπάρχουσι σπόγγοι. Ἡ Ἰδρα ἀριθμεῖ 40, ἡ Αἶγινα 35 καταδυτικὰς συσκευὰς, μετὰ 500 λέμβων καὶ 3000 ἀνδρῶν πληρώματός ἐν συνόλῳ. Ἡ ὀλικὴ ἀξία τῶν κατ' ἔτος ἐν τῇ μεσογείῳ ἀλιευομένων σπόγγων ἀνέρχεται περίπου εἰς 70 ἑκατομμ. δραχμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων 2 ἕως 3 ἑκατομμ. ἀναλογοῦσιν εἰς τὰς νήσους Ἰδραν, Αἶγινα καὶ Ἐρμιόνην.

Τὸ σπουδαιότατον ἐμπορεῖον διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν σπόγγων εἶνε, ἕνεκα τῆς καταλλήλου θέσεώς της, ἡ Τεργέστη, ἔνθα ὑπάρχουσι μεγάλα καταστήματα, λαμβάνοντα τὰ ἐμπορεύματά των ἐκ Σύμης, Καλύμνου, Ἰδρας καὶ Αἰγίνης.

Ὡς γνωστόν, ἡ ἐπιφάνεια τοῦ σπόγγου ἐν τῇ φυσικῇ αὐτοῦ καταστάσει καλύπτεται ὑπὸ μελαίνης τινὸς μεμβράνης ἣτις, πρὶν εἰς ἐπιπέθη ἢ ἐσωτερικῇ τοῦ σπόγγου βλένα (τὸ γάλα), διαδίδει δυσάρεστον τινὰ ὀσμήν. Πρέπει δὲ ὁ σπόγγος, ἄμα ὡς ἀποσπασθῆ ἀπὸ τοῦ στοιχείου του, εἶ δυνατόν ἐντὸς 24 ὡρῶν νὰ καθαρῶσθ ἀπὸ τῆς βλεννης καὶ τῆς μεμβράνης, αἵτινες ἄλλως σήπονται καὶ καταστρέφουσι τὴν ὕφην καὶ τὴν ποιότητα τοῦ σπόγγου.

* * *

Επειδὴ ἐν τῷ προσηγεῖ 7^ῳ ἀριθμῷ δημοσιευθήσεται ἡ πρό τινος ἀγγελθεῖσα εἰκὼν „Ὁ θάνατος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου“, μετ' ἐρμηνείας ὑπὸ τοῦ Στ. Παγανέλη, παρακαλοῦμεν τοὺς κ. συνδρομητὰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας περισσότερα φυλλάδια τοῦ ἀριθμοῦ τούτου νὰ γνωρίσωσιν ἡμῖν τοῦτο ἐγκαιρῶς συναποστέλλοντες καὶ τὸ τίμημα. Ἐκαστον τεῦχος τιμᾶται ἐνὸς χρ. φράγκου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Ὁ Ἰωάννης Βράιτ (μετὰ εἰκόνας). — Διήγημα ὑπὸ Ἰ. Γ. Κρασσέρου (συνέχεια). — Ἰννακοδήνη, ἣτις ἔρμητις τῶν εἰκόνων. — Ποικίλα. (Ἡ πρώτη δι' ἠλεκτρισμοῦ θανατικὴ ἐκτέλεσις. — Χαρτὴν καπνοδόχην. — Γενναίωφυσία. — Γένεσις τοῦ καπνοῦ. — Κώδων ἐκ καθαροῦ ἀργύρου. — Σύντομος χαρακτήρισμός. — Οἱ πλουσιώτατοι ἄνθρωποι τοῦ κόσμου). — Ἐπιστήμη καὶ Καλλιτεχνία. (Μέγεθος καὶ βάρος τοῦ ἀνθρώπου. — Νέος καφές. — Ὁ Ἰωάννης Ἐρξσον ὁ ἐφευρέτης τοῦ ἀτμοκινήτου ἕλικος. — Προσφορά διὰ βελκίμας. — Νέα αἰτία τῶν συγθῶν βροχῶν. — Ἡ πόλις „Γλάδατων“. — Τὸ κάπνισμα κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. — Αἰφνιδία καθίξις τοῦ ἔδαφους ἐν Τέξας. — Τὸ ὑποδελταστικὸν πλοῖον τοῦ ἀζιωματικοῦ Παρλ. — Λόγος τοῦ Price Williams περὶ τῶν ἀνδράκων). — Βιβλιοθήκη. — Ἡ Ἀλιεΐα τῶν σπόγγων. — Μικρὰ Ἀλληλόγραφία.

ται φρ. 6 ἐκ τῶν πρώτων χρυσοποικίλων μετὰ τῆς Μούσης δὲν ἔχομεν πλέον, οὔτε δὲ κατασκευάσωμεν τοιαῦτα. — κ. Αἰ. Ρ. εἰς Σλάτινα. Ἑλήφθησαν καὶ ὁσὲς εὐχαριστοῦμεν, τὰ δὲ περιελάμματα δὲ ἔχγε κατ' αὐτὰς. — Δεσπ. „Ἑλλὰς“ εἰς * Ὅσα ὁσὲς πληροφορήσωμεν, ἐκ τῶν γραφομένων σας λίαν ἐκοιλακείθημεν. — κ. Γ. Κ. εἰς Κίον. Αἱ φωτογραφίαι ἐλήφθησαν καὶ προσεχῶς δὲ ὁσὲς γράφομεν περὶ αὐτῶν. Τὰ δῶματα τῶν προσφιλῶν ὁσὲς συνεργατῶν τῆς Κλειθῆς δὲ εὐρητε ἐν τῷ παρόντι καὶ προσεχῶς τεύχει. — κ. Π. Κ. καὶ Σ. εἰς Σμύρνην. Ἑλήφθησαν. — κ. Γ. Α. Κ. εἰς Κωνσταντινῶν. Δὲν δυνάμεθα νὰ ὁσὲς ὑποσχεθῶμεν. — κ. Κ. Κ. εἰς Καβαλὴν. Αἶψα ἐχάρημεν ἐκ τῆς πρώτης ἐπιστολῆς σας καὶ προσεχῶς δὲ ὁσὲς γράφομεν. — κ. Χ. Α. εἰς Κάϊρον. Ἑλήφθησαν καὶ

δὲ συμμορφωθῶμεν πρὸς τὰς ὁδηγίας σας. — κ. Ν. Κ. εἰς Σινάπη. Μ. Α. εἰς Ἀνεβέρτην. Α. Μ. εἰς Πόρτ Σάϊδ. Τὸ τίμημα ἐλήφθη καὶ αἱ εἰκόνας ἀποστάλησαν. — κ. Ε. Β. εἰς Σουακίμ. Σὰς ἐνεγράψαμεν καὶ αἱ εἰκόνας ἀποστάλησαν. — κ. Αδ. Φ. εἰς Βελγυράδιον. Ὅσα τὰ λάβητε. — κ. Γ. Κ. εἰς Ὀδησσόν. Ἑλήφθησαν καὶ ὁσὲς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Σ. Κ. εἰς Ροσσόβιον. Ἑδιωρθώσαμεν. — κ. Μ. Α. Μ. εἰς Chibin-el-Anater. Σὰς ἐνεγράψαμεν τὸ τίμημα ἐλήφθη. — κ. Π. Μ. εἰς Ἀμισόν. Ἑλήφθησαν καὶ ὁσὲς εὐχαριστοῦμεν, τὰ λοιπὰ δὲ ἔχγε κατ' αὐτὰς. — κ. Δ. Φ. εἰς Σμύρνην. Ἡ βραδύτης ἐπῆλθεν ἐκ μέρους τοῦ βιβλιοδέτου. — κ. Γ. Α. εἰς Γιούργεβον. Μὰς συγχωρεῖτε. — κ. Μ. Β. εἰς Βαλτζίκ. Ἑνεγράψαμεν. — κ. Β. Μ. εἰς Κάϊρον. Ὅσα ἀποσταλῆ.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. Ἰωάννης Βράιτ, μετὰ βιογραφίας (ἐν σελ. 81). — Ἡ ἐκπεσοῦσα τῆς ἐνοίας. Εἰκὼν ὑπὸ Ferencz Eisenhut (ἐν σελ. 85). — Ποιμενικὸν εἰδύλλιον. Εἰκὼν ὑπὸ Blume-Siebert (ἐν σελ. 89). — Ὁ καταδοτικός. Εἰκὼν ὑπὸ Blume-Siebert (ἐν σελ. 92).

Ἐκδότης Π. Α. ΖΥΓΟΥΡΗΣ.

Τύποις Bär & Hornmann, ἐν Λειψίῳ. — Χάρτες ἐκ τῆς Neue Papiermanufaktur ἐν Στρασβούργῳ. — Μελάνη Frey & Seuing, ἐν Λειψίῳ.